Ditleff von Zeppelin

Elskov

Bibliotek 1800

Ditleff von Zeppelin

Elskov

eBibliotek 1800

2025

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Ditleff von Zeppelin: *Elskov* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Ditleff von Zeppelin: *Elskov* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

1

Ja, var det ikke sådan at hun mindede om det glødende Afrika. Dette fjerne uvirkelige land, han altid havde drømt om og som havde stået i hans barndomshorisont som en lysende guldtåge, et frodigt fata morgana han måske engang skulle nå …

Frank tændte sig en cigaret. Pludselig sagde Sylva: "Der er noget jeg gerne vil spørge Dem om."

"Hvor højtidelig. Værsågod."

"Ja, hvorfor har De aldrig kysset mig? De har sikkert ofte haft lyst til det. Det er *grunden* jeg vil have at vide, for De har jo en."

"Ja," svarede Frank roligt, næsten køligt, "Men først tak fordi De er så åbenhjertig – hvad Deres moder ville kalde fræk. Grunden er fornuften eller erfaringen, om De vil. Ja, det har kostet mig selvbeherskelse! Men jeg var sikker på at det ville lønne sig, både for Dem og mig. Så snart man menneske skal man være varsom – ingen forhastede tilnærmelser – man må være rigtig tryg på hinanden! Ellers føles alt sådan noget let som råhed. Jeg tror det, men jeg ved det selvfølgelig ikke. Jeg er jo ganske naiv. Og da jeg nu mere og mere kom til at holde af Dem, da jeg nu elsker Dem så vanvittigt, så grænseløst meget – så er jeg desto mere forsigtig."

Han smilte men var blevet bleg. Sylva rejste sig, hun skælvede, og hendes øjne havde en fugtig glans. Hun gik lige imod Frank og blev stående som i søvne. Og som i angst for sin egen stemme hviskede hun:

"Kys mig! Jeg elsker dig ligeså vanvittigt, ligeså sindssygt!"

Han lagde armene om hende og bøjede sig over hendes læber. Og de græd stille med hovederne mod hinanden, græd fordi deres lykke var så stor at de ikke kunne bære den. Frank legede med ringene på hendes hånd: "Du, jeg er alt for glad. Jeg troede det ikke! Jeg troede ikke jeg kunne blive det nogensinde! Jeg har længtes sådan mod det at jeg – husker du Hedins hvide kamel jeg fortalte om engang, den som fulgte hans spor gennem ørkenen og som nåede til skoven og stod der ved kilden i tre døgn uden at kunne drikke og døde af tørst ..."

Sylva trykkede den ene hånd mod sit hjerte der slog voldsomt.

"Alle sover, Sylva. Vi er ene – endelig ganske ene," hviskede Frank og lagde armen om hendes skulder. Han løste det hvide bånd på hendes hoved, og det ravnsorte hår flød ned ad hendes ryg i en bred strøm. Så prøvede han på at hægte blusen op, men det gik ikke. "Lad mig," hviskede hun og klædte sig tøvende af. Hun lagde sig på sofaen og lukkede øjnene; det hvide månelys badede hendes legeme. De tætte øjenvipper lå over kinden som fine fjer, og hendes mundvige bævede svagt mellem gråd og smil.

Forsigtig bøjede Frank sig og kyssede hendes bryst, og han mærkede hvordan en sitren løb over hendes silkehud. Hun slog øjnene op og bredte armene mod ham, uvilkårligt og fuldt af ømhed. Frank følte det som et kærtegn på sjælen ...

Sent på natten vågnede han; han havde haft en mærkelig drøm. Eller ikke en drøm, men en sensation, en synken, en stadig, salig synken gennem et lysmættet rum. Han kom forbi store, hvide sole, med mildt og dæmpet lys, han gled hen ad Mælkevejens duftende strøm; en komettåge drog over ham og

han følte de lange fimrehårs kildren hen ad sit legeme; stjernerne som havde stået fjernt borte begyndte at drysse ned, sagte sank de som lodne snefnug, som lette blomster – – –

Så nu kan jeg sgu ikke holde ud at skrive mere om det! Det bliver jo aldrig trykt, og jeg har en lumsk mistanke om at Sylva er lidt død til trods for mine anstrengelser. Hvis hun ikke havde været mit ideal, og hvis jeg ikke nu i et par måneder havde ladet hende spadsere sammen med idealet af mig selv, så lå hun forlængst i kakkelovnen. Nej, da er der mere liv i den lille pige jeg fik kig på forleden. Jeg er mere end sømmeligt opfyldt af hende. Bare hun nu ikke er dum. Det vil more mig at opdrage lidt på hende. Hvor uskyldigt et blik har hun dog, så ligetil. Værsågod – kys mig! Så rent barnlig livsglad. Jeg har hørt hendes latter. Hendes blik er som et kærtegn; når jeg møder det, gør det mig godt. Og hun har svaret på tiltale, hun vil nok. Ja, jeg skal ikke gøre hende fortræd.

2

Igen set den lille pige, og hun lo af mig, hun ler vist ofte med sine veninder. Hun har hele en frugts friskhed ved sig. Hendes kinder minder om efterårets gravenstener, hendes øjne er så grå og klare som havet i september, og hendes læber er barnligbuttede og fugtigrøde. Ja hun er sød og naturlig.

I dag kørte jeg med hende i jernbane, og vi talte sammen. Og i morgen har vi stævnemøde. Og i overmorgen også. Skal jeg kysse hende straks, eller skal jeg vente. Vente det er så langt og svært.

"Grau teurer Freund ist alle Theorie" – og herligt røde hendes læber.

Forresten hedder hun Ebba, og nu synes jeg det er et kønt navn.

3

Hvor jeg længes efter hende. Har næsten ikke sovet hele natten. Jeg er dog et barn endnu, men gudskelov. Altså Ebba, kl. 4½ træffes vi ved stationen. Og jeg tager dig i hånden, og vi går sammen, hvor der ikke er nogen mennesker. Hvor husker jeg og føler endnu det håndtryk fra i går, det var så blødt og fast. Lille Ebba, jeg skal holde af dig, for det gør jeg allerede nu. Du kære pige, hvor vi dog skal le og more os. Og til foråret! Og til sommeren på cykel!

Jeg traf dig da. Og du *var* sød og rar og klog og alt. Jeg er jo næsten forelsket i dig. Eller trænger måske blot til det. Mon det er sagen? Ligemeget. Jeg er glad i aften – og takker dig. Men forudse en stemning, hvor er det umuligt. Jeg var helt anderledes mod dig end jeg havde tænkt. Alt det vrøvl jeg sagde, bare du nu ikke synes jeg er kedelig. Bare du kommer i morgen. Hvor fornuftig du er ved jeg ikke. Men noget er du nok, og det er mig en gåde. For hvor har du det fra, da du intet har læst.

Men jeg glemte jo rent at kysse dig. Og det brød jeg mig heller ikke om nu. Ja *nu* nok. Hvor glæder jeg mig til at se dig komme i morgen, smilende og rødkindet – og trykke din hånd. Blot det at trykke din hånd. Du ved slet ikke hvor jeg glæder mig til det.

Å skænk mig lidt af din friskhed, du. Jeg trænger til den. Og jeg længes mod lykken. Denne strålende boble som hænger over verden. Og som vi alle glor til og hopper efter. Men ve den der når den, for da revner ballonen. Men lad os bare hoppe. Ja lad mig bare hoppe og blive dum og drukken af forelskelse.

Jeg sover ind med et smil. Ved midnatstid vågner jeg og tænker videre: Du sagde at du altid var glad men ønskede dig noget tungsind eller lign. Det var noget vrøvl. Nu ligger jeg og glæder mig over at have hørt af et menneske at det var glad, altid glad! Og det lød ikke som en løgn, som noget du i øjeblikket flottede dig med. Nej, jeg ser dig stå op i dit værelse, du klæder dig på og smiler, du kigger ud af vinduet og ler. Du kommer ned og taler og ler – hele dagen ligger der smil over din sjæl som sol der glitrer på søen; og når du sover sitrer månelyset over den. Og jeg misunder, misunder dig denne gudernes overlegne latter, det stille smil, solskinnet i dit blod.

4

Jeg bander og skælver af glæde, for nu er det da sikkert at jeg holder af dig. Jeg bliver helt forelsket. Det er dog en morsom vane du har med at række tungen frem. Hvor Satans gerne havde jeg kysset dine dejlige læber. Åh du. Men jeg må føret vide hvad du mener om mig. Ellers er det ikke meget værd.

Hvad er kærlighed? Ja hvad Satan er kærlighed. Og hvad Satan bryder jeg mig om det. Hvad er det som morer os når vi går sammen? Jeg er ikke helt klar over det. Du hopper og danser som et kid og ler og pludrer og stråler og rækker tunge. Denne lille røde spillende spids. Jeg må tidlig op i morgen og se dig for du tager ind til byen. Og jeg føler mig ret i besiddelse af min grå iskolde hjerne og mit røde hede hjerte.

Nat. Jeg sidder i sengen med knæene trukket op under mig; jeg hvisker hen for mig ud i det tætte mørke: Jeg elsker dig, elsker, elsker, elsker! Og hvad mere. Er jeg glad? Ja. Men ikke tilfreds. Jeg længes, længes, længes! Bryder du dig om mig? Mon?

5

"Farvel da, så kommer De hjem kl. 2, og vi går en tur." Du kører fra mig ind til den lunkne skidne by som jeg hader. Dog ikke nu, da du skal derind.

Det har sneet i nat. Den tyste sne, de tyste træer – min sjæl synger sagte. Men mon du ikke blot pjatter med mig? Man kan se langt ind i skoven, hvor træerne står fine og pudrede. Fjernt borte på sletten er der en lille lund for sig, og den blomstrer af sne som en lund i Italien. På tunge graner hænger sneen i alle mulige underlige former – tykke lodne hænder, hvide elefanter. Jeg kommer forbi en hyld og på den kravler hvide snelarver. Men det tør og drypper og falder og rutsjer ned. Jeg farer sammen ved en klirrende slangelyd – det er en lygtepæl der mister sin ham.

Hvor er den tid langt fra mig, da jeg var så nervesyg – så røde kugler glide ned ad ruden.

Altså kl. 2. –

Du er vred på mig! Fordi jeg bad om et kys! Ja ja, jeg bar mig måske ikke helt rigtigt ad. Og dog tror jeg ikke på, at nogen kvinde kan blive virkelig vred af *den* grund. Du er det næppe – og jeg hører nok snart fra dig.

Jeg bærer ikke nag til dig, ikke spor. For du rødmede så kønt og var jo arrig – men over situationen, det andet fandt du først på bagefter. Jeg hvisker lykkelig og med den underlige sammentrækning af hele brystkassen, jeg kender fra eksalterede øjeblikke: Du lille pige, lad mig nu ikke i dum selvhævdelse råbe op med at jeg er ligeglad! For det er jeg slet

ikke! Jeg vil grumme nødig miste dig *nu*. Grumme nødig! Men det begriber du ikke, begriber overhovedet ingenting. –

Hvor du er ganske uimodtagelig for kritik og min så uhyre fornuftige logik. Var du bange, da jeg bad om det? Var du? Men i morgen skal jeg altså straffes, og du kommer ikke. Nå ja, det vil jeg ikke tænke på. Altså godnat.

Godnat hele historien, godnat hele verden. I morgen er der atter en dag.

6

Hvor uhyggelig og mørk skoven var i aftes, de små ugler sad gemt i træerne og skreg og mjavede efter mig. Men på sneen var der stjernelyst. Den havde været klar og glat hele dagen, men var med natten blevet dækket med små mossede vækster, der syntes faldet ned fra stjernerne gennem det kolde tyste verdensrum. Da jeg gik ud på isen sprang stjerner frem under min hæl, det knagede, hvide lyn fo'r til alle sider.

Nu i dag er der vokset en ny skov frem over den gamle. En lilleputskov som tindrer i morgensolen og dør for middagens stråler. Små fine graner af rim, lodne anemoner, mærkelige græsarter med skarpe spydblade, alt sammen hvidt og blændende – en skov der har tågen til moder og frosten til fader.

7

Det blev en søndag med diset vejr, dryp fra tagrender, sne der smelter. Jeg skriver og skriver og skriver. Det er godt at arbejde. Tick, tick, tick – siger uret.

8

Heller ikke næste dag fik jeg set noget til min lille pige. Hun skal ikke tro at jeg er forlegen, men jeg havde ligegodt lyst til at gå ned ved toget om morgenen. Ja ja, jeg hører nok snart fra hende. Gule krøller, røde læber og tom, tom sjæl, det kalder man jo den indbildning menneskene går rundt med. Sjæl, hvad er det? Hvad sagde De?

Og dog må man jo have en lille pige!

Sådan et væsen, hvordan skal hun være? Vilhelm mener at hun ikke skal være begavet, altså dum, eller en mellemting.

Godnat!

Hvorfor nægte det længere, jeg er uhelbredelig erotiker. Ja i den grad at jeg er døv, blind, dum og gal. Men lad drive, lad drive! –

Jeg længes mod den hvide uskyld, det klare blik, den rene barneglade sjæl; og så forlanger jeg gudhjælpemig også en fin forstand, en sygelig skepsis, en udvikling, der kræver et Helvede af lidelser, og jeg handler som om alt det var til stede. Det går galt, og jeg undrer mig.

Jeg er fornuftig – det er tydeligt!

Jeg går kølig ved siden af dig og siger let ironisk: Jo frøken, jeg holder skam af Dem. Og det skulle du tro på! Må jeg ikke kysse Dem? Og det skulle du give mig lov til! Tra, la, la! Så sagte, så sagte. –

Altså vi blev uvenner. Det var i eftermiddag. Jeg *måtte* hen at se dig og få en afslutning. Men du rendte fra mig, og da jeg endelig fik dig standset, var du tvær. Ja du var såmænd.

Jeg havde lånt dig en bog, et værk om istiden af stor æstetisk værdi, og det var det jeg spurgte efter med roligt ansigt og forretningsmæssig stemme. Jeg har altid haft den vane at låne eller forære gode bøger til mine damebekendtskaber. Jeg mente dem det så godt, de skulle belæres. Ja jeg har drevet det så vidt, at jeg kan tælle mine eventyr efter hullerne i min reol. Denne gang lod det også til at tage en brat ende. Ebba mødte min kulde med en mere ægte ligegyldighed. Bogen, den havde hun sendt; den kedede hende, og hun gad ikke læse den færdig. "Farvel," sagde jeg. Så kunne jeg jo ikke have noget med dig at gøre, når du ikke syntes om *den*.

Og jeg prøvede på at befri mig for dig. Du var dum. Uden tvivl. Hestedum. En ren Olsen! Jeg tænkte på dit brev. Hvor var det dog skrækkeligt. Jeg huskede ting du havde sagt. Hvor grimt og dumt, dumt, dumt! "Ja livet er ikke lutter lavkage. Her er romantiiisk. Eller idyllerisk. Knud, din tud den ser fordrukken ud." osv. Sådan en pige kunne jeg ikke kende, det var under min værdighed. Men hah! det var ikke så let at få dig udryddet. Du sad godt fast. Jeg havde digtet for meget over dig. Og jeg led vedgud, jeg led meget.

På hjemvejen traf jeg dig så. Du kom fra urtekræmmeren, ugenert i rød kjole med forklæde og barhovedet. Og jeg standsede dig og sagde noget vrøvl. Men jeg så på dig – og jeg blev meget klogere. Du dum – gå væk. Du stod der i den skrappe frostvind på den hårde, snedækte vej. Det gule hår føg dig om ørerne; du blussede og blomstrede som et sommerskud. Jeg var væk totalt. Og i morgen skal jeg se dig.

9

Et ækelt vejr i dag. Råkoldt, snesjap og tåge. Men det var dog godt at gå med dig. Alt det vi siger til hinanden har ikke den fjerneste værdi undtagen for os. Det ville lyde ganske tåbeligt for alle – undtagen for os.

Der var kommet en kanariefugl ind i min have; den måtte vel være sluppet bort fra et eller andet lunt bur i nærheden. Jeg blev opmærksom på den ved pludselig at høre en lystig sommersang uden for vinduerne. Den sad på det afbladede æbletræ midt i den sure tåge; en mængde gråspurve havde sat sig om den; de gjorde den ingenting, gloede bare forundret på den underlige gule kammerat, som sad der og sang af hjertens lyst uden at være spor af bange for forkølelse. Det skulle blive nat, og den ville dø af kulde eller måske først i morgen af sult. Men det tænkte den ikke på, den bare kvidrede og sang.

Og sådan er du. Du hopper og ler og pludrer. Og jeg er gråspurven der ser måbende på dig og gemmer sit frysende hjerte under de grå fjer. Men af og til stråler du lovlig meget, og der går brand i mig. Jeg har da en Satans lyst til at lægge min hånd om din knejsende nakke og min mund på din; men jeg er klog af skade. Bare vente, vente til tidens fylde kommer. Da bliver din genstridige nakke så føjelig og svag, dine øjne lukker sig halvt og dine læber skælver og da kysser jeg dig.

10

Jeg er så forkølet i dag, jeg føler mig som i fostertilstand, der er en hinde over min hjerne og mine sanser. Alt er mig så fjernt og uvedkommende, alle lyde kommer så langvejsfra. I morges da jeg vågnede hørte jeg spurvene kvidre på tagskægget. I værelset sivede et blegt morgenlys. Jeg kom mig lige efter en tung sort søvn, og nu begyndte jeg først at drømme. Jeg tænkte ikke, min hjerne var diset og sløv. Jeg sansede blot med halvåbne sanser. Spurvene kvidrede. Det var underligt at lytte til. Det var så nyt og så gammelt. Dagen var også så ny og så gammel. Jeg lå længe i min døsige bevidstløshed og lyttede og så. Alt var som en gammel, gammel melodi, en eneste sød og smertende tone.

Efterhånden gled tågen bort, solen skinnede, min hjerne fik blod og blev klar. Jeg stod op for at arbejde. Men hele dagen hører jeg den samme sivende tone, den samme umindelige dryppen af regn på altanens zink. Dog melodien har jeg glemt.

I dag er Ebbas billede blevet så luftigt og uvirkeligt for mig. Jeg tænker på hende som på et kært minde – og undrer mig.

11

Vårvinter. Sneen er omtrent helt væk, og vintergækkene skyder op af havens fugtige muld.

Jeg gik i skoven. Endnu halvt blundende i min forkølelsesdøs, følte jeg livet vågne omkring mig. Småfuglene var helt vilde, de fløj og dansede på de solglitrende grene som dampede af væde. De sang ikke, de ligesom bare klarede på stemmen. Men så var der en som sang.

Jeg standsede og fik øje på den. Det var en ganske almindelig bogfinke. Den sad et lille stykke inde i skoven på en høj og drivende bøg. Den havde vist som de andre bogfinker gået og rodet i de døde blade under buskene, så var den måske kommet ind i en særlig varm solplet. Der var den standset og havde følt det så underligt ved hjertet, den havde stået lidt stille og tænkt sig om – og pludselig havde den det! I et sæt var den fløjet op på en gren midt i solen, og der sad den nu og sang. Ikke de tre fire vinterpip, men hele sin glade sejrssikre sommersang. Den så mig, men det rørte den ikke. Den lagde sig lidt tilbage med næbbet mod himlen og lod et nyt væld af toner sprudle frem, klare og jublende: små krystalklingende kloder, som døde bort i rummet.

Et øjeblik blev der tyst i skoven.

Småfuglene lyttede. Solsorten standsede sin skraldemandsvirksomhed og så sig om. Men dens sjæl var sort endnu, der var ingen gyldne bær i haverne; å det var bogfinken den dumrian som altid varslede for tidligt, og den gav sig gnaven til igen at ruske i råddenskaben.

Nu blev der pludren og hvisken i skoven, enkelte skrattende lyde, hæse og sprø toner som når man stemmer et instrument.

Men kun én sang.

Og jeg glemmer den det ikke, af og til om sommeren standser jeg og lytter til dens sang, sondrer den fra den anden skovkvidder og lytter kun til den. For bogfinken var ikke karrig med sin rigdom, kongelig øste den sin herlighed ud, selv før lærken steg skælvende mod himlen.

12

Min lille pige – hun er ikke smuk.

Min lille pige – hun er ikke køn.

Min lille pige er kun bedårende. Mig har hun da fanget og gjort til dåre.

Vi gik i dag en lang tur, og jeg tror aldrig jeg har vrøvlet så meget i mit liv. – Lille er hun forresten ikke, hun vejer, skønt hun kun er seksten år, 65 kilo.

Det var blot de to første gange hun andægtig hørte på mine fornuftige forelæsninger, nu hører hun knapt hvad jeg siger, heller ikke hvad hun selv kvidrer om; hun har ingen hukommelse, eller gider ikke have nogen. Hun tjatter lidt til det ene, lidt til det andet – livets gåde, napoleonskage med flødeskum; hun flagrer omkring uden mål og hensigt, glemsom og yndig som en sommerfugl. Godt jeg skal ikke prøve på at få dig til at blive en alvis og idiotisk blåstrømpe. Ærg dig så blot over at du har røde kinder og er så uendelig ligeglad; ønsk dig den fine bleghed og det fornemme tungsind, eller med andre ord en dårlig fordøjelse og en skidden vittighed. Dine tarme bliver nok ved med at fungere som de skal – og samvittighed har du jo ikke en gnist af.

Storartet er det jo også, at du næsten aldrig lægger mærke til hvad folk siger til dig, og i alt fald straks har glemt det. Forkvaklet er du ikke. Heldigvis ganske uopdragen. Du bruger en skrækkelig mund, og der er ingen måde på din kådhed. Men dine røde kinder og klare øjne fører dig frelst gennem alt. Du er

mig en vild harmonisk blomst, vokset frem mellem tidsler og nælder.

13

En flok gæs fløj over huset. De arbejdede sig frem mod den vilde frostvind, mod et eller andet mål pokkerivold hvor der var så få mennesker som muligt. Afsted over byerne, markerne, bælterne, fjordene der ligger dybt nede blå og solglitrende som regnpytterne jeg før så ved stationen. Ja flyv bare deroppe og sig knork, knork, jeg suger selv forår og har overblik. For jeg har også rejst, vel ikke så flot som en gås, men så har jeg da løjet mig en hel del sammen ved hjælp af fantasi og en smægtende hukommelse – og det er vel en gås fri for. Jeg ser ikke alene foråret her. Jeg lugter og smager foråret over hele den runde jord. Det er ikke stationsuret jeg ser på, det er verdenskronometeret jeg følger.

Men nu kommer *hun*, som tilfældigvis er rød og hvid, som også kunne være sort eller gul eller grøn. Det er ikke kuløren det kommer an på, det er momentet, det kritiske forår, ungdommens forår. Og hun taler så velsignet københavnsk, men kunne ligeså gerne bræge eller tale med neglene – gæssene trækker, knork, knork.

14

Så har jeg da kysset dig.

Det var i aften. Vi gik en lang tur over markerne. Dine "gamle" var i byen. Og vi spadserede til kl. 9. Du havde din store køter Ajax med dig, den skulle ikke hjælpe på vort inkognito. – I denne villaby kan man ikke røre sig uden at blive kendt.

Ajax brølte som en løve og løb sin vej, så Ebba stadig måtte kalde på den: "Ajax, min engel, kom her! Så nu er den nok henne at rulle sig i et eller andet møg!" Ja, det er et nydeligt sprog hun kører: Skidt, sgu, av kor Fanden! osv.

Men jeg bliver bare mere og mere forelsket i dig. Du fortæller mig *alting*, som om det var det naturligste i verden.

Vi gik ad de brede øde veje over markerne, der hvor lygterne står langt fra hinanden og klirrer ensomt med glasset.

"Gud!" siger Ebba. "Der kommer en. Se de ben. Jeg kender dem, det er min spillelærerinde." Men de tilhørte nu et andet platfodet væsen; og flere mødte vi ikke foreløbig.

Det var stille mildt vejr. Himlen var let tåget at skyer. Månen drev højt og sløret over os. Granddanoisen styrtede omkring på de sorte marker, mens vi pjattede med hinanden.

Da vi gik hjem langs skoven spurgte jeg: "Vil du give mig et kys, Ebba?" Du løb ud på vejen, men kom så tilbage helt hen til mig og vendte ansigtet mod mit. Jeg kyssede dig på dine læber! Din uskyldige barnemund. Som to rosenlade, duggede at natten.

Vi gik lidt. Så sagde jeg noget ligegyldigt, men jeg hakkede i ordene, min mund ville ikke lystre. Og du mærkede det vist. For

du lo. – Senere: "Jeg holder meget, meget af dig. Tror du det nu?" – "Jo, nu tror jeg det." Du lo igen. –

Ebba kan godt lide børn. Dyr – og venner, det tilstår hun gerne, men hun synes at veninder er noget rak. Hun tygger næsten altid på et græsstrå eller en kvist, er i det hele så dyrisk, at jeg røres til tårer. Dog lod jeg engang, da hun havde taget et strå fra en lav busk, falde en bemærkning om, at Ajax måske havde været i dens nærhed, men det måtte vel kendes på smagen. Og du spyttede med rædsel og afsky.

15

Det har regnet i nat, men nu skinner solen. Jeg har næsten ikke sovet. Gud hvor jeg længes efter at kysse dig engang til. Jeg er slet ikke sanselig forelsket i dig, slet ikke. Jeg holder af dig som helhed, og det er selvfølgelig ikke din sjæl jeg render efter.

Om et par timer skal jeg træffe dig. Å Gud, Gud!

– – Aften. Å, Ebba, nu sang den første solsort. Og andre svarer nær ved, langt borte, mange, mange soldrosler. De synger med deres varme, bærmættede stemme – duftende enge med blomster, køer, frisk smør, tøjrekøller, summende guldfluer, solskin i fjerne ruder, aftenfred, klokker … alt det og meget andet, som ikke kan siges, fylder min sjæl, når jeg hører den. Men nu tier de, det er allerede forbi. Dog, i morgen synger de nok, og nu er det forår, den 23. februar.

Hvorfor er Ebba ikke kommet? Der er vel ikke noget i vejen? Du kommer vel i morgen? Ja i morgen, i morgen. Jeg længes, længes, længes. Før fløjtede solsorten. Å, jeg mærker det endnu. Soldroslen …

Ebba, jeg elsker dig! Hvor glæder jeg mig til at møde dig, nar du skal ind på kursus, gå hen til dig og sige: "Goddag. Hør, Ebba, skal jeg sige dig noget – jeg elsker dig."

Ikke mere, så siger jeg noget andet ligegyldigt.

Hvor har du gjort mig godt bare ved at være til. Jeg er som et lille fattigt barn, der kommer ind i en rig stue og får lov at stå og varme sig lidt ved ilden. Det står der fortabt med et saligt, fjollet smil.

Bare ved at gå ved siden af dig, kommer jeg med i den rige glæde du udstråler. Jeg varmer mig ved din latter.

Ebba, jeg elsker dig, hører du – jeg elsker, elsker dig. Eller skal jeg hviske det ganske sagte: jeg elsker dig.

Du havde ondt i øjet i går. Det er vel ingenting. Du kommer vel i morgen. Hører du – kom i morgen. Å kom. Gid jeg kunne dø nu, så glad jeg er. Så forventningsfuld, så længselsfuld. Gid jeg kunne dø.

– – Har fået brev fra dig. Rædsomt, selvfølgelig. Men jeg synes det er yndigt, selvfølgelig.

Og i morgen skal jeg træffe dig, hvis det ikke regner.

16

Nu har jeg det bedre, men i morges var det ikke godt. Jeg har taget de tunge vandstøvler af og er nu nogenlunde pudset, det har også hjulpet.

For lidt siden skinnede solen, men heldigvis er den borte igen, for i dag længes jeg bort fra den og lyset, i dag er jeg ensom og forknyt og går helst under en lav og tung stenhimmel eller store skyflagers jagende pløre.

Der er dage, hvor al kraft svinder fra mig, hvor jeg flygter som en ulykkelig og gemmer mig bort – og i dag er det sådan en dag.

Men jeg vil tænke på i aftes, for da var det herligt. Jeg var ude at spadsere med Ebba. Jeg mødte mine gamle. Jeg havde allerede fortalt om hende og fået løse advarsler.

Vi gik bort over markerne, op på den store bakke; der kyssede jeg din bløde kind. Vi så ud over villakvarteret. Jordens em steg mod himlen. En frodig forårsem efter de lange nætters tætte regnskyl. Himlen var dyb og dunkel, blåligsort. Ingen stjerner. Kun månen. Som et tykt guldfad af det røde, gule guld. Ganske sagte steg den i den sortblå himmel. Under den stod en række af kulsorte graner.

På hjemvejen rasede Ajax frem og tilbage langs et stakit, inde i haven løb en lille hund og tudede med en stemme som et gammelt chatol.

Du fulgte mig et stykke, og jeg gik med dig i hånden. "Giv mig et kys?" – "Nej," sagde du og trak dig bort, men kom så hen og strejfede min mund med dine køligvarme frugtlæber.

Jeg går så underlig sørgmodig ved din side. Jeg ville så gerne gøre dig noget godt. Gøre dig klog og usårbar mod menneskene. Så du ligesom jeg kunne have din sjæl i behold under stål og plade og kun et foragteligt smil for andres dumhed og ondskab. Men skønt jeg føler dig ganske nær, er du mig mere fjern end månen. Og jeg kan intet, intet gøre for dig. Du får nok en modbydelig mand, din latter vil forstumme, dine dage gå triste og grimme. Dit liv vil svinde hen i en ubetydelig, umådelig kedsomhed, meningsløshed, idioti, intet, intet vil blive tilbage af dig. – Se derfor er jeg sørgmodig! Men skidt. Det går sgu nok. Bare ikke hænge med næbbet. I morgen en ny pige. Tra la la. Vum. Bum!

Tak for rådet – og gå ad Helvede til.

Da jeg kom hjem, fik jeg hele din historie: Nabokællingen, som er hellig og godgørende, havde fortalt osv. osv.

Hvor må menneskene ikke hade det friske markvejr, der er over dig, din ånde, der er som blomsterduft fra engene, dit blik, der er som svaleflugt, dine manerer, der er så ukunstlet som et kids, den kvidder der er i din tale, din latter, dine eder, hele du rige hjertes ligeglade ungdom. Ja, hvor er den ikke modbydelig.

17

Lad mig kun skrive dette, opfyldt af den mest forbandede bitterhed, jeg endnu har kendt.

Nu har jeg vedgud spildt to kostelige timer af vort samvær. To timer, hvor vi gik alene ad de ødeste veje med kun natten og mørket om os. To timer!

Jeg vil med Djævelens vold og magt gøre dig fornuftig – i en fart. Hurtigt må det gå, for du skal snart bort, og jeg skal snart rejse – så forudseende er jeg dog.

Og ødet breder sig mere og mere i mig, og du bliver tungsindig, og jeg griber i denne håbløshed. Læs nogle gode bøger, siger jeg. – Å Gud, men jeg har ingen tid – siger du. Nej, ingen har tid til at blive fornuftig.

Jeg fortæller, hvorledes man skal trække sig tilbage, bryde sig pokker om, hvad folk siger, stå på egne ben – og samtidig føler jeg ensomhedens isnende kulde. Min sjæl er kun et sugende savn. Ingen kan gøre mig fortræd, og ingen kan komme mig nær. Å, denne grænseløse kval!

Og jeg vil råde dig, du som siger du aldrig føler dig ensom. Du som hele dagen kvidrer af lykke og lever blot i nuet og stoler på fremtiden.

Ja, men en eller anden tarvelig slyngel vil forføre dig og gøre dig ulykkelig – tænker jeg. Se derfor må jeg gøre dig fornuftig. Fornuftig, fornuftig! Hvad er fornuft? Er du ikke den største levende fornuft? Og er jeg ikke en degenereret idiot?

Jo, nu ved jeg, hvad fornuft var. Tage dig om livet og kysse dig og hviske: jeg elsker, elsker dig. Og føle dine gule lokker strejfe

min kind og blive gal. Nuet!

Det havde været den største fornuft, det enhver anden havde gjort, men som jeg ikke kunne gøre – fordi jeg er så klog. Å gudforbarme sig! Duer jeg da ikke til at leve, jeg som i mit hovmod bilder mig ind at være bedre udrustet end alle andre. Er jeg da virkelig en grubler og en famler – en idiot! Eller er det skæbnen, skæbnen? At jeg kun tilsyneladende har evner – evner der er savn? Eller er det historien med den lille pige, som blot er en latterlig komedie, der ikke passer for mig? Eller, eller, eller – se hvor min hjerne kan.

Jeg finder nok til slut et eller andet, men mere lykkelig? Aldrig forår, aldrig kærlighed, aldrig lykke! Gid jeg kunne græde.

– – Nu har jeg det. Jeg lå rolig på sofaen og fik det pludselig. Var det så svært at finde?

Kære ven, det du trængte til, er jo ikke andet end den umådelige kærlighed. Ja, og en begavet pige må det være. Det må det sgu. Hvad kan det hjælpe, at du længes sådan mod den, at du ikke mere gider lede. Hvad kan det hjælpe, at du slår dig til tåls og sjæler dig ud til småpiger. Det vil dog aldrig tilfredsstille dig. Denne tomhed.

Nej, lav dig ikke mere ud af det end det *er*. Et lille sommereventyr. Et surrogat. Men ikke en løgn. Og du vil være meget mere glad over resultatet. Du vil ikke skuffes og væmmes. Pigen er jo sød nok. Hvad mere? Tag hende i hånden og gå så ud for at plukke blomster. Men ødelæg ikke dit hjerte. Skab dig ikke længere som en skoledreng. – Måske kommer det andet aldrig. Håbe og stole på lykken må du dog, så længe du

lever. Vær ikke en modbydelighed for dig selv og dine omgivelser. En sukkende nar.

"Smøg din vise pibe i sfinksforladte Memphis."

I morgen ses vi igen, Ebba, og går en fornuftig tur.

Godnat.

18

Ebba nynner ofte en stump melodi, sådan noget man synger et par måneder og så har glemt. Jeg holder så meget af det.

Dostojevskij siger at man bedst kan slutte sig til et menneskes sjæl af hans smil. Ebba – jeg kunne falde på knæ og tilbede blot dit smil. Ja bare den måde hvorpå du går og sparker til stenene, slår med nakken …

Hvorfor da gruble over dig og være spidsfindig, når du virkelig er så Satans. Ebba, du er som et solbeskinnet landskab. Du er det sødeste jeg har kendt. Det er jo bestialitet at ville finde ud af noget. Hvorfor vugger søen så herligt i solen? Hvorfor står køerne på marken og er så gode? Hvorfor sitrer mit hjerte ved at se den kredsende glente? Jeg bare glor og lader min sjæl spejle det alt sammen.

I dag var jeg glad – omtrent. Dog er jeg ikke helt tilfreds. Du er jo et menneske, og jeg stiller store fordringer. Men jeg føler at det er min fejl. Du skal ikke være anderledes.

Hvor du taler højt og råber på din hund, din engel, og skriger til mig og andre og ler af ingenting. "Tud, tud, tud, rød er min tud!" Og du gemmer den i muffen og ler. Sådan er det alt sammen. Pjat – ja hvis det skal fortælles eller hvis man er blind. Ingen kan gøre dig dette store kunststykke efter.

I morgen regner det måske over landskabet. Himlen er skidden. Jorden en leret masse, søen en kloak. I dag skinnede solen – og jeg så det og glemmer det aldrig.

Hvis det ikke er kærlighed, det jeg nu føler – jeg bryder mig ikke om andet. Hvordan det står til med din hjerne ved jeg ikke,

men hvor må din sjæl være skøn og skyldfri for at spejles i dit strålende ydre.

19

Du kørte fra mig lige før.

Jeg har måttet tænde min lampe, men med sorg, for det er de bedste øjeblikke nu. Ja nu. Hør hvor soldroslen fløjter. Hvor det dulmer. Gid en af dem ville fløjte i min dødsstund.

Himlens skyer har åbnet sig, og solen passerer dette gab. Jorden ligesom ånder sagte og dybt; birkenes nedregnede grene skælver svagt, gyser i drømme. Og en pyt i den sorte pløjemark spejler evigheden i sig. Solsorterne som har hoppet om i de sure haver og skreget arrigt og jaget hinanden idet de hvinede som syle, bliver stille og tungsindige, de må op i lyset, flyver op på skorstene, høje træer, tagrygge og fløjter deres bøn i den svindende dag. Det er soldroslens stund – det er en anden fugl.

Men det varer kun lidt, den flyver igen ned og bliver en skrigende Satan! Hvornår og hvordan lærte soldroslen at fløjte? Kan vi ikke svare – så tror jeg på noget dybt og underligt bag stjernerne. Den synger ikke med sin fulde stemme, den gemmer langt større varme til det rigtige; den sidder ikke ret langt borte, og dog kommer tonerne langvejsfra, langvejsfra, å ja de har rejst meget.

Og så er der en guldtågeslette derovre hvor solen sank; der er den store ørken, det lykkelige Arabien; nu går de brune høvdinge ud af teltene, de breder deres ædelstenstæpper på sandet, falder ned og beder mod Mekka.

Og nu sidder Ebba og spiser sin middag. Kan nogen tro det – at hun sidder borte fra mig og er til, at hun lever når hun ikke er med mig.

Jeg tænker på vor konversation. "Hvor dine øjne er smukt indfattet, Ebba."

"Hold kæft!"

"Tak – og så åbner de sig så troskyldigt mod verden, på vid gab."

"Hold kæft."

osv.

Jeg begynder at gøre dig fornuftig, det tror jeg da. Vi er så pæne sammen.

"Og så tror folk sikkert at vi laver det værste med hinanden," råber du ugenert ind ad vinduerne vi går forbi. "De skulle bare vide hvor vi er artige."

Det er karakteristisk, at mens jeg tager hatten dybt af for dumheden, når jeg skal bruge den, og griner i mit hjerte, så går Ebba ud på at vise at hun bryder sig pokker om hvad man siger, men indrømmer gerne at det aldeles ikke er hende ligegyldigt i virkeligheden.

Hendes dragt passer godt til hende. En rund brun hat, tætsluttende blå figurfrakke, rød kjole – og de nydeligste fødder; jeg husker Ebbas ben fra den gang jeg mødte hende på skolevejen og hun havde kort kjole (nu er den halvlang) ellers kan jeg ikke huske noget.

I aften skal jeg spadsere med hende. Halleluja! – –

20

Du kom ikke! Hører du – du kom ikke. Jeg sidder her med en strammende jernbrynje om brystet, kan ikke ånde, ikke leve. Hvorfor kom du ikke? Hvorfor sagde du ingenting? For jeg tåler ikke dette her. Jeg indretter hele min dag, ja nu er det altså to dage, på at se dig. Jeg forbereder mig, samler kraft og stoler på det – og så kommer du ikke. Jeg venter og venter – men du kommer ikke. Jeg går forbi dit hus, ser hvordan man flytter lampen inde i stuerne, så gør hunden, en dør knalder – og du kommer ikke. I en halv time går jeg frem og tilbage.

Hvorfor har jeg ikke en bunke guld, en damper, slaver. Da ville jeg så stille bortføre dig – du kunne en dag komme om bord, så satte vi dampen op og gled ud af Sundet for en evighed. Bort til fremmede egne, til mimoser, palmer og drukne tropenætter. Der ville jeg se din store forundring, der skulle vi ride i vild galop over steppen, der skulle vi vugge drømmende i gondolen, der skulle vi gå i skind og med karabinen på ryggen. Du skulle være min kammerat og min elskerinde, min lille pige og min lille mor. Så ville vi komme til det yderste hav. Vi skulle bygge et hus og blive grå og bøjede og stirre ud over det umådelige vand, ud mod menneskenes kyster, men vi ville aldrig vende tilbage.

Eller er det bedre som nu, at jeg lider lidt, at jeg venter lidt, og er uendelig glad når du tilsidst viser dig. Ja det er vel bedst. Jeg er i al fald ganske ligeglad om jeg går under palmer eller bøge når du er med mig.

21

Jeg gider intet gøre, intet tænke. For jeg har heller ikke set dig i dag. – Men jeg har fået et lille brev og i morgen, i morgen. Jeg synes jeg aldeles må gifte mig med dig. Det synes jeg, ellers kan jeg ikke tænke mig at leve. Hvor ville vi ikke have det godt sammen. Mon du kan vente til jeg har skaffet mig en stilling, tjener penge. Så må vi i det mindste daglig se hinanden – og det er jo umuligt hvis jeg rejser bort. Ellers må jeg opgive min berømmelse, de fjerne skove: det gør jeg gerne hvis jeg får dig i bytte. Men får jeg dig? Sorger! Sorger! Jeg kan ikke leve i nuet når jeg skal druknes i morgen.

Elsker du mig, og elsker jeg dig? Er det den evige kærlighed eller er det et par dages forelskelse? Jeg længes mod dig og føler det næsten som en sygdom når du er borte. Men når vi endelig er sammen bliver jeg aldeles ikke vild og tåbelig, jeg føler en stille varm glæde, en rolig tryghed som om jeg endelig var kommet i havn. Mit sind læges, min hjerne arbejder fornuftigt – det er jo glæde, den gode, gamle glæde, den der varer i det lange løb.

Jeg længes nok efter at tage dig i mine arme, men jeg kan også nøjes med et håndtryk. Jeg mindes i går vi gik sammen, jeg trak min cykel ved siden af dig, du talte og lagde i ivrighed din hånd på min. Der er ikke meget som kunne have gjort mig mere glad.

Du kan heller ikke sige at jeg overkysser dig, men sådan er det også bedre. Du har lagt et slør over mine sanser og jeg føler mig så kysk i din nærhed. Jeg glemmer selvfølgelig ikke at jeg er

et mandfolk og du et kvindfolk. Der er en sund paradisisk renhed over min længsel, men den er hed nok selv om den ikke generer mig.

Bare du ikke bliver alt for fri i din måde at være på. For din ligefremhed kan let se ud som råhed og det ville være en skam. Du er i besiddelse af en mærkelig begavelse. Den er større og mere tiltalende end nogen andens. Den ytrer sig jo ikke i hvad du siger eller hvad du gør, men hvordan du siger og gør det. Den ytrer sig i alle dine bevægelser – blot den måde hvorpå dine øjne åbner sig mod verden som en frisk mund, den appetit: Mon jeg nu ikke også kan det?

Min lille Ebba. Jeg kan bedst sige i ét ord hvad du er: *Glæden*. Alt hvad der hører glæden til, er også dit. Er der så nogen der tør straffe dig eller gøre dig noget? Er der nogen der ikke elsker dig – undtagen menneskene! Børn og dyr kommer jo straks hen til dig og snuser og føler sig hjemme. Du går gennem verden med røde kinder og lysende øjne. På dine læber er der smil og kys, og i dit bryst er der latter – du har råd til det.

Føler jeg mig virkelig ydmyg overfor nogen, så er det overfor dig. Du, jeg er så lille når vi går sammen, til trods for alle de store ord jeg siger. Å så ganske lille.

22

Jeg er træt, det er sent.

Intet vil jeg uden dig, tænk nu at sove hos hinanden. Hvilken fred! Intet tænker jeg på uden dig. Der er intet i hele verden der interesserer mig uden dig. Og vi kan ikke engang træffes hver dag.

Nattens lyde kommer til mig med fred.

En hund, en lille hund som gør langt borte. Det lyder som en frø der kvækker. En boble der stiger op og brister. Så er der også en ledklokke i det fjerne.

Hvordan kan det dog være, at jeg der er et asen, føler en så hvid og ren længsel.

Ebba, min lille veninde, jeg folder hænderne og beder til dig. Snart skal jeg sove. Gid for altid. For her er ikke godt at leve. Jeg magter det ikke. –

Af og til har du en smule der slår ud på kinden. Det skæmmer dig aldeles ikke, for du er jo så frisk, og det er bare sundhed og ungdom, men du er ked af det, og gør mig idelig opmærksom på det. Og så en dag kommer du og viser mig kinden, det er væk og du er glad for det. Og jeg er også tilfreds dermed.

Husker du forleden i skoven? Jeg sad for første gang med dig om livet. Der var tyst og mennesketomt. Den blå tåge mellem træerne som bøsserøg der trækker bort. Ja der var så tyst efter et skud. "Hvor her er fredeligt," sagde du og lagde din hånd i min. Jeg mærkede det stille kærtegn. Overgangen i din stemme, og jeg var et med dig. Gid det kunne vare, tænkte jeg og ønskede intet mere. Intet.

Fuglene, det er forår. Tænke sig et forår uden fuglesang.

Ebbas humør er som foråret, hendes tale som fuglesang men hun selv er som den rige sommer. Hun kvidrer som lærken, så ganske meningsløst, så drukken af livsglæde og fryd. Hun er én henrykkelse og kan ikke være andet.

Hvor ganske anderledes er ikke solsorten. Måske Ebba også kan lære at tale som solsorten. Men der skal mørke, aftenskumring og sorg til.

De små haver ligger som sænkede i en dunkel skumren. Og solsorterne sidder på de lave træer og synger af deres hjertes tungsindighed. Det stiger og stiger som en mindevækkende vellugt fra glemte grave, en sørgende sang fra dybe dale, orgelgråd, klokker. For oven lyser stjernerne stille og evigt. Og pludselig tier det; den døde er sænket i jorden, og alt er glemt. Dagen er død. For oven lyser stjernerne.

23

Det er søndag, og vi har gået en dejlig morgentur. Nu er jeg hjemme og alene. Jeg har nok før sagt at det er herligt at leve og jeg troede også at have følt det af og til, men nu ved jeg at jeg først har følt det. Ja nu mens jeg sidder her og er glad ved alt, at jeg snart skal spise til middag, at der er en dag i morgen og mange andre dage efter den dag i morgen. Nu synes jeg at der er mening i tilværelse den lader sig leve.

Jeg savner dig nok og har lyst at kysse dine fødder, men hvad, jeg ser dig jo i morgen. Jeg er rolig på fremtiden og glæder mig til den som til et svingende berusende glas vin.

– – aften. Ja nu er min tryghed borte. Det varede ikke længe. Ak nej! Det var som en lille fugl der sad hos mig og sang mig til ro – og nu er den væk. Jeg er ikke utilfreds, slet ikke. Jeg kan godt være glad; men dette er ikke fuldkommenhed. Jeg synes min lykke er så skrøbelig. Jeg selv råder ikke for den. Og pludselig går det hele måske i stykker ved den mindste uvarsomme bevægelse, uden at jeg kan gøre for det.

24

I den lille villaby blev det snart bekendt at vi gik sammen. Til sidst fik Ebbas stedmoder, Laura Krogh, det også at vide, hun spurgte Ebba hvem det var, og bad hende om at præsentere "det unge menneske" for hende, da gik det bedre an. Ebba mente nok at hun kunne få mig til at gøre visit. "Jæ men det må være før din fær kommer hjem, du ved nok at hæn er mere gæmmeldægs i den slægs," tilføjede Laura. Hun havde ikke noget imod at indføre mig i sit hus, for det første fordi jeg var af fin familie – og for det andet kunne hun aldrig få nok af mandfolk omkring sig. Jeg tog altså min nye spadseredragt på, redte en flot skilning og gik derhen.

Ebbas hus var et menageri, på taget boede duerne, underneden var der høns og kat, og Ajax væltede rundt som en brølende løve. Pigen viste mig ind i salonen. Lidt efter kom fruen, der hentedes vin og kager, hun tændte en lille cigar. Straks havde hun et ubehageligt spørgsmål: "Nå goddæ, det er æltså hr. Bjerre. Hvæ vil De så? Vil De gifte eller forlove Dem med Ebba?" Jeg svarede at det foreløbig ikke havde hastværk. Fruen betroede mig at barnet var meget erotisk, men det var hun også, så det forstod hun så godt, spurgte pludselig hvorfor vi dog gik om aftenen for det holdt hun ikke af, man vidste jo aldrig hvad sådant et ångt menneske og en ång pige foretog sig i mørke, gik over til at tale om litteratur, Guy de Maupassant, ah *Gy!* betroede mig så i samme åndedræt at der var for stor aldersforskel mellem hende og hendes mand, og at han var en prosaisk natur og hun var desværre følelsesmenneske …

Så fortalte hun fremdeles at hendes mand havde besluttet at lade Ebba komme på en gård til maj for at lære husholdning. Jeg lagde mit ansigt i passende folder og tilkendegav mit bifald. Jeg har stor færdighed i at rette mig efter folk, så de kommer til at synes om mig.

Fruen indbød mig til at komme igen.

– Ebba fortalte mig at stedmoderen først havde taget sig varmt af hende – hun bad hende at kalde sig tante Laura, da hun jo nærmest var en ældre søster for barnet. Men hun blev snart ked af Ebba, som af ethvert andet stykke legetøj, og eftersom tiden gik og Ebba udviklede sig, mens tante Laura også udviklede sig men tilbage, blev hun rasende ærgerlig over al den frodighed. Hun stod ofte i flere minutter foran sit store spejl og drejede sig og kroede sig og endelig udbrød hun: "Jæ mit bærn, du kunne ønske at du med tiden fik din tæntes figur!" – Allerbedst som Ebba stod og lo med en ung mand, kunne hendes tante dukke op i: "Jæ du er dajlig!" sagde hun med en modbydelig stemme og sendte hende et par øjne. – Når svendene i forretningerne sagde frøken til hende, var stedmoderen der straks: "Å læd være at sige frøken til den tøs, hun er jo kun et bærn endnu; kæld De hende bære Ebba." Eller hun tog Krogh med, når de skulle købe en kjole til hende, så vidste hun der ville blive skandale, da han var yderst gerrig med hensyn til klæder; men hun selv gik aldrig med en dragt under 100 kr. – Når Ebba spiste passede hun altid på hende med sine onde sorte øjne, sagde hun tog for grådigt med pålæg osv. – Men fru Laura troede selv og fortalte alle andre, at hun var uendelig god, havde hjerte, medfølelse. Udtryk som: Det var dog rædsomt sørgeligt! De stakkels mennesker! Hvilken ulykke!

lå hende altid i munden. Hun var jo også gudfrygtig, havde sin egen religion og forestillinger om det hinsides, det kom sig af at hun var skønånd; hun søgte Gud under åben himmel. I selskab med unge mennesker kunne Laura blive helt fjantet, ellers var intet som det skulle være, og hun flød altid over med sine jeremiader.

Der var idelige scener mellem Ebba og hendes stedmoder, der kastede hende hvad hun havde mellem hænderne lige i hovedet, dog ikke kostbare ting men et penalhus eller lignende. Når Ebba sådan havde fået en bule eller et blåt øje, måtte hun finde på at hun var faldet ned ad trapperne eller andet, da hun jo ikke godt kunne fortælle at det var hendes tante der var optrådt som apache eller bisse fra Dybensgade. Og når Krogh så kom hjem, træt og trængende til ro, styrtede Laura sig over ham; "Nu skal du bære høre, Ædolf, den uforskæmmede tøs ..." Men han havde ingen interesse for deres skænderier, han sagde kun: "Lad mig have fred, Laura, fred!" og gik ud til sine høns. Krogh købte kød, fedt og affald, kogte det hele sammen, rodede i det med sine tykke, korte fingre og bragte det ud til hønsene. Å hvor de åd de kære dyr, det var sgu en nydelse at gøre middag for dem, de var ikke kræsne – og så gav de jo også æg, det gjorde gæsterne ikke. Det var ham et velbehag at pusle om dem til langt op ad søndageftermiddagen, i en dragt der var så beskidt at han ikke behøvede at hænge den op når han tog den af, men bare klistre den til væggen. Han holdt alle hønseblade og studerede dem ivrigt – det var hans litteratur. Efterløn blev spektaklet mellem konen og Ebba ham for stort, han kunne ikke afgøre hvem der havde skylden, som ældre plebejer matte

han antage at hovedparten lå hos den unge – og han sendte hende bort.

Det var ikke længe siden at der havde været en forfærdelig scene mellem Ebba og hendes tante. Laura kom en dag hjem med en udmærket nyhed: "Jæ glæd dig, Ebba, du kæn ikke gætte hvæd jeg hær til dig. Tænk en indbydelse til fru Meyers bæl! Jæ hvæd siger du? Er du ikke helt fjollet af glæde?"

Ebba kom straks i tanke om at hun ingen anstændig kjole havde til dette rige hus; hun svarede derfor nej. Men da sprang tanten op og råbte ind til sin mand: "Hær du hørt mæg, Ædolf? Jeg hær truffet fru Meyer i dæg, og så fortæller hun, æt de holder bæl for Ælice og så bæd jeg hende om æt Ebba måtte være med – det vær længt fræ behageligt, men jeg gjorde det for at glæde hende – og så står den tøs her og siger æt hun ikke vil være med!"

"Ja Laura, det må I nu afgøre indbyrdes," svarede Adolf.

Men tanten hørte aldeles ikke på hvad han sagde, hun fo'r løs på Ebba: "Din næsvise tøs, nu understår du dig i æt gøre vrøvl. Om et pær timer gør du dig i stænd, du tager din mollskjole på, hører du?"

"Nej jeg vil ikke."

Da fik hun en knaldende lussing, men i det samme slog Ebba til hende. Tante Laura rendte ud i gangen og hentede Kroghs tykke stok og slog hende med den over arme og ben. Der blev en hylen. Ebba kradsede hende på hænderne. Da kom faderen ud, sprutrød af arrigskab, han gav Ebba en lussing og befalede hende på sit værelse.

På ballet måtte hun. Dagen efter spurgte Laura ved frokosten: "Nå du morede dig vel ælligevel storærtet? Jæ der kæn

du se min pige." Hun så nok at Ebbas øjne var røde endnu, og hun følte en indre lykke derved, men samtidig tænkte hun, at det dog havde været godt hun sørgede for, at barnet fik den fornøjelse!

25

Lad mig hviske det til dig som en stille bekendelse, til mit ur der tikker, til disse fire vægge, til den kolde våraften – som en hed og syg bøn, som en tak for livet og alt. Lad mig hviske det under tårer og jubel …

Ebba, det er kun ord, og du aner ikke i fjerneste måde hvor meget jeg er kommet til at holde af dig. Du aner det ikke. Du ved slet ikke hvad det vil sige. Du ser ikke mit væsens smertende brand. Jeg havde aldrig holdt at nogen før. Jeg troede aldrig det ville komme. Aldrig. Mit liv var øde og meningsløst. Jeg begreb ikke hvorfor og jeg led og led, troede min sjæl skulle visne og mit hjerte dø. Omtrent hver aften døde jeg i søvn. Jeg vidste nok, at der gik enkelte udmærkede væsner på kloden, pragtfulde mennesker, som er til på grund af en eller anden ubegribelighed, til trods for andre. Og jeg prøvede også på at fremfantasere en dejlig kvinde, men hun havde ikke større interesse for mig. Jeg tænkte: Kærligheden er vel en branche af livsvidenskaben, som ikke passer for dig.

Og så traf jeg et menneske, ganske anderledes end jeg havde forestillet mig at *hun* skulle være. Jeg traf altså dig – et menneske, og jeg ved intet mere at sige.

26

Ebbas rare forældre har været til bryllup i går, de kedede sig grundigt og er arrige i dag. Den "gamle" vil ikke have at du spadserer med mig. Punktum! Han vil jo dit bedste. Han er jo ikke spor af gnaven. Han er jo ikke spor af dum. Næ, han vil dit bedste, og derfor må du ikke gå med mig. Han *vil* ikke have det – færdig! Det er for risikabelt. Jeg vil jo forføre dig i en eller anden grøft. Det må han nok vide, han har den store erfaring, han har desværre selv været ung – og nu ser han på al den slags med ganske andre øjne. Ja modenhed og erfaring kommer skam med årene.

Solen skinner, det er stille forår! Luften skælver af nattergalesang. Men vi må ikke gå sammen, du skal ikke gøre dig berygtet og spilde din tid, næ værsågod sidde pænt hjemme og sy navn på dine chemiser.

Og nu skal du væk fra mig og lukkes endnu bedre inde og lære husholdning.

Hvordan pokker skal man vinde noget, når man intet vil risikere. Hvordan skal en ung pige kunne finde en mand der passer for hende, når hun aldrig må omgås unge mennesker? Er det en gåde hr. Krogh har løst? Eller mener han svigersønnen skal komme flyvende ned fra himlen på selve bryllupsdagen?

27

Å elske. Dette ords varme fylde har jeg ikke kendt før. Elske – det var jo fladtrådt. Ebba jeg elsker dig.

Tåler ikke at tænke på at det måske snart er forbi, at du måske vil svinde som den strålende dag, dø fra mig ugribelig og fjern som aftenrøden og at jeg skal gå ene i en kold stjernenat, med kun den hvide måne og sorte tåger omkring mig.

Jeg er så uendelig ganske tilfreds når du er sammen med mig, og jeg længes så uendelig ganske efter dig når du er borte fra mig. Og hvordan skal det gå, når jeg ved, jeg ikke kan se dig i morgen.

Ebba og jeg har ingen situationer. Jeg er ikke faldet på knæ for hende, og hun har ikke tilstået mig sin kærlighed. Vi trænger ikke til den slags, vi føler så godt hvor meget vi holder af hinanden. Af og til har jeg prøvet på at få hende til at fortælle mig en lille ømhed, men hun med nakken: "Jeg siger ingenting, du bliver bare så indbildsk "

28

Gud, hvor var jeg i dårligt humør forleden; det var koldt og regnede, dekadencens paddehat skød nye skud og bredte sig over hele min hjerne. Om aftenen sad jeg i lænestolen med revolveren i hånden og græd over at jeg ikke ville skyde mig.

Og nu er det forbi.

For jeg har lige kysset Ebba.

Vi lå nede ved mosen i en sivdal og knagfrøs i huden og brændte i hjertet og ville alligevel ikke gå, for vi havde det så saligt. "Nu skulle dine og mine gamle bare komme," sagde Ebba – og så kyssede vi hinanden.

Ebba er så blodrig, så varm, så blød og fin. Hun tåler godt at ses i solbelysning. Skønt hun er så fri og ligetil, kan jeg ikke tænke mig noget mere rent kvindeligt og uskyldigt. Denne ur-uskyld fra Paradisets have, den bølger op af hendes hals som en sart vellugt, den hviler om hendes runde kind, den giver sig til kende i alle hende- bevægelser på en yndig og ganske ubeskrivelig måde.

I går morges kørte jeg en tur på cykel. Solen skinnede, fuglene sang, og jeg var lykkelig – om eftermiddagen skulle jeg træffe Ebba. Stærene på skorstenen fløjtede mod solen. Engang sprang jeg af cyklen, satte mig under et træ og tændte en cigaret. Den morgen lærte jeg stærens sprog. En enlig hanstær, sort og metalskinnende, sad lige over mit hoved. Først lyder det som om hele træet er fuldt af kvidrende småfugle, så maler en tør og hvinende kværn, pludselig tier den, og man tror at høre en flok regnspover mane mystisk i højde med skyerne – og så

kommer de dybe fløjt, der drager, drager én op i den blå umættelighed.

Jeg ligger og lytter til stæren og tænker på Ebba: Hvor hun går elegant på sine ben! Vi holder nu ikke så godt trit sammen; jeg tager for lange skridt, jeg er endnu vant til at gå ensom; men jeg er glad for at have hende under armen, jeg føler det som om hun dansede ved siden af mig.

Om morgenen står hun op og springer lige ind i et koldt styrtebad, ler og basker med vingerne. Og så kvidrer hun dagen lang. Selvfølgelig bruger hun ikke korset, men hun ville gerne snøre sig, hun er bange for at blive for tyk – tænk 130 pund.

Stæren over mit hoved har strakt sig mod himlen, den knitrer med hele kroppen, basker med de små vinger som i dødskrampe, og der springer den toner ud af den hvælvede strube, høje og skærende falske, dybe, uharmoniske krigshvin af fryd, en skala af vanvid, en tindrende jubel over livet, vårsolen, rummet og uendeligheden.

29

I går nat gik jeg med Ebba.

Der blæste en kold stjernevind. Luften var klar. Vi kom ned til søen og satte os på en bænk. Det var bitterlig koldt, men vi satte os endda og vi frøs ikke, først da vi gik klaprede vore tænder.

Vi slyngede os sammen. Hvor stjernerne var forunderligt klare. Syvstjernen blev borte og kom igen, åndede flygtigt som sjælen i menneskets blik. Fra landevejen på den anden side af søen spejlede nogle stærke lygters skær sig flimrende i vandet som knuste lyn. De sorte vandhøns rørte sig i sivene, af og til vibrerede natteluften af et kaldende klynk. Vi slyngede os tættere sammen og kyssede hinanden med døende begær. Å disse bløde faste læber der var som en del af hendes bankende hjerte. Jeg følte min kraft og fornuft svinde fra mig, og jeg sank hen i forårsnattens sorte kogleri. Det var ikke længere kys, du tog min mund i din og vore tunger mødtes i sugende afsind. Jeg mærkede din legemsvarme som en blød og hed atmosfære; din ånde, dine næsebors blodhede pust!

Vi talte ikke, vi var gået op i en fremmed og fjern dimension.

Du er som en naturkraft, sandstorm, ocean, jorden med dens frodighed og varme vårregn. Men bare du ikke kommer til at gå som vandrepokal fra favn til favn. For da ville jeg have endnu en modbydelighed, større end alle andre i mit liv.

Det var i går; i dag gik jeg alene ned til søen og lå i læ og sol. I sivene sad et mylder af brune frøer med de hvide struber over vandet og gurglede. Blishønsene jog hinanden mellem de tørre siv, af og til gav de et arrigt skarpt bjæf fra sig; men på søens

klare vand sejlede de hvide svaner. Jeg lå med ansigtet mod solen og fulgte allikernes flugt i den blå luft, et par stykker sad i et træ ved siden af mig og hilste på kammeraterne når de fløj forbi.

Og jeg mindedes søen fra den nat i vinters, da jeg netop havde lært Ebba at kende. Min hvileløse vandren, min ensomhed.

Jeg så op og fik øje på en hvid solring der stod spændt mellem lunden og træet foran mig, den syntes dannet af det fineste, flygtigste merskum, to brændpunkter som flyvende kometer ud til siderne, foroven en stærkt glødende bue. Frugtbarhedens og forårets tegn stod på himlen. Jeg stirrede og lyttede doven og dum til frøernes uophørlige musik; min hjerne svandt bort, og jeg blev til en eneste urcelle.

30

Forleden aften fortalte jeg Ebba at hun havde en ejendommelig lugt.

"Hvad mener du, sådan stinker?"

"Nej slet ikke. Ligesom mange små børn har en duftende friskhed og lugter af uskyld, sådan lugter du, ja det er altså ganske anderledes. Du lugter som en ung kvinde. Tja, jeg kunne jo sige at det vel er din sjæl der tilkendegiver sig, en blød duft af æbler, mælk, jord."

"Hm! Hm!"

I går havde vi en lille scene. Jeg bad Ebba om at blive siddende fem minutter, men hun ville ikke, der var ingen tid – det var der ikke, men fem minutter er jo ikke tid. Jeg bad og klynkede. Da det kun havde til følge at hun slog med nakken og blev hård, rejste jeg mig og gik. "Som du vil," sagde jeg og så køligt på hende. Det gjorde Ebba bange, hun tøvede og sagde:

"Ja nu er du sikkert gal i hovedet …"

"Aldeles ikke, jeg bliver bare afsvalet når folk er fjollede. Og har du ikke lyst, er det kun rimeligt at gå."

Så satte hun sig og jeg satte mig, og vi kyssedes kraftigt i fem minutter.

Jeg elsker dig usigeligt, går kun op i mit savn – men du ved ikke hvor meget jeg holder af dig? Hvordan skulle du kunne forstå det? Du er mig nødvendig som luften. Den dag du bliver borte for mig skal jeg ikke klage, jeg bliver bare stille, det er forbi alt sammen … Det smerter mig i brystet af længsel. Å kære

du! Den duft fra din hud! Din latter! Din kinds bløde bue! Hele den ømhed du indeholder. Å!

Jeg må jo se dig – forstår du – jeg *må*. Å Gud, jeg må, og kan ikke. I morgen er der en hel dag hvor jeg ikke ser dig. En hel dag! Og hvis den dag kommer, da jeg ikke får dig at se mere. Hvis … Jeg graver mig med neglene ned i jorden, dybt, dybt ned, bort fra lyset. Bort. Men det sker vel ikke. Det må ikke ske. Slå mig så hellere ihjel straks. Hører du, slå mig ihjel. Du elsker mig jo. Ja men hvor længe? Du er jo kun 17 år. Hvorfor skal jeg pines, pines? Hvorfor kan vi ikke sove sammen?

31

Aftenluften fyldes af soldroslernes varme sang, langt borte fra sletten, hvor græsset begynder at spire, spiller en lille lystig fugl på sin klare fløjte: tyllií tyllií.

I går så jeg ikke Ebba, og jeg var syg og slap. Jeg kredsede igen om selvmord, og hen ad aften tabte jeg aldeles herredømmet over mig selv. Ak ja, men det vil jeg ikke tænke på.

I dag så jeg dig i din nye konfirmationsdragt. Du gik så morsomt i den lange kjole, som vinden foldede om dine ben. Du var blevet den unge kvinde, og jeg syntes du var så sød.

Herregud, tænker jeg, at du er så sød! – Mit hjerte er roligt – smerten gnaver mig ikke længer i brystet.

I morges fik jeg brev fra Ebba, og vi tog til byen sammen. Hun var i strålende humør. Vi drak kaffe på et konditori. Vi sad i et af de små kabinetter: efterhånden kom der mange folk. Jeg pansredes, bildte mig ind at sidde kølig, men følte mig mere og mere hed. Da vi gik lo Ebba af mig, fordi jeg var så rød i hovedet. Vi mødte en af mine bekendte, der fortalte mig, at jeg aldrig havde set så rask ud. Mit humør sank, jeg iagttog det med rædsel, kunne ikke begribe hvorfor, intet gøre. Menneskene plagede mig. Uf! Ebba mærkede det og blev bedrøvet, og jeg blev bedrøvet fordi Ebba blev det. Men jeg kunne intet gøre.

Å hvor jeg elskede hende, hendes ømhed og omsorg. Hendes stemme. Og jeg glædede mig til at tude, når jeg kom ud på markerne med ensomheden om mig.

Fuglene sang mig endnu mere gråd i brystet. Vinden kølede mit ansigt, og jeg pustede og hulkede tørt, mens jeg gik med store skridt. Nu sidder jeg nøgtern og tænker tilbage og bliver klar over årsagerne:

I går aftes grublede jeg – Gud, Djævel og udødelighed. Meningsløshed eller mening. Jeg var altså dårligt forberedt i morges.

Så regnede det og blæste og var trist. I byen spadserede jeg i to timer for at vente på Ebba. Jeg var altså tvær. Så syntes jeg at menneskene var modbydelige (det sagde Ebba også). Alt det gjorde mig meget bedrøvet. Så havde jeg Ebba hos mig – og hun er så sød og dejlig; jeg opdagede og fastslog at hun holdt af mig. Jeg opdagede også at verden er åben for os, og at lykken breder armene mod os.

Se det gjorde mig så lykkelig at jeg var nær ved at græde. Derfor hulkede jeg på hjemvejen af sorg og lykke.

Men jeg gjorde Ebba bedrøvet, og det er en skam. Vær nu ikke ked af det, vær nu ikke vred på mig. Længe skal jeg drømme om dig i aften. Kære, kære du.

32

Dog det blev slemt for mig om natten. Jeg faldt sent i søvn, pint og pisket af onde anelser. Kl. 5 vågnede jeg og begyndte igen at lide: Det var tydeligt, ikke spor af mening i det hele. Måske gik det godt, måske ikke, men tilværelsen havde ingen hensigt, intet mål. Om nogle millioner år ville Jorden kredse sort og kold i det sorte og kolde verdensrum. Og livet var forbi, og alt var forbi, og intet huskede noget mere.

Jeg lå med optrukne knæ og tænkte: Hvad Fanden er det? Hvorfor Fanden skal jeg så prøve på at få Ebba og leve fornuftigt, når der ikke er nogen fornuft?

Dagen sivede bleg gennem det tynde gardin. En solsort rørte på sig og begyndte at synge. Jeg lyttede uvilkårligt. Det var som selve den hede livskilde der sprudlede uden for mine vinduer. Og snart kvidrede det alle vegne fra. I en have et stykke henne hørte jeg en nattergal – Pan der lå under et blomstrende træ og prøvede sin forårsfløjte.

Lidt efter lidt gav jeg mig og faldt i søvn.

– Men nu siger jeg det og tager mig selv i hånden på det: Nu skal det være forbi. For vil jeg leve må jeg være fornuftig. Og hvad Satan er der i vejen? Har jeg ikke begavelse og sundhed og en pige uden mage? Er det ikke godt at kæmpe sig til lykken og gøre sig fortjent til den? Men nu skal det være slut. Se på Ebba og lær af hende; hun har jo den rette livsgenialitet. Så længe du har hende, har du ingen grund til at klage; svigter hun dig, hænger revolveren stadig på væggen.

Jeg er som en halvkugle, der triller rundt i skæve baner og mangler sin halvdel, jeg gaber tomt ud i rummet med min mørke hulhed.

33

Ebba kan kun ryge cigaretter med mundstykke, hun stikker dem så langt ind – som en unge sin sut. Og så bliver de jo våde! Ebbas mund er altid fugtig, den lyser langt hen ad gaden, vækker lyster hos mænd og forargelse hos gamle frøkener. Ja hun bærer en utilladelig frodighed til skue.

Ebba er glimrende skabt, fri i sine bevægelser, svungen i taljen. Jeg driller hende af og til. Så vender hun sig mod mig med fødderne ligeud og siger: "Hvis du bliver ved at drille mig, kan vi lige så godt skilles. Så går jeg den vej og du den vej, og så er vi uvenner!"

Hvor er det behageligt at være sammen med et menneske, som ikke har et hoved fyldt af ord og litteratur – dannelse. Når Ebba vil sige, at en mand har polypper i næsen, siger hun at han har: filipper. En safir kalder hun zefyr osv. i ramme alvor, og det rører hende ikke at jeg retter det. "Nå, safir, ja jeg er ved Gud ligeglad!"

Der bor to små drenge på samme vej som jeg. Hver dag tager den ældste, som er 8 år, sin broder ved hånden og går hen og spørger om frøken Ebba er til stede. Og så leger de alle tre. Det er sådan en vane drengene har fået. Forresten løber alle børn hen til hende og føler sig hjemme; deres ufordærvede instinkt siger dem at her er et menneske, et varmt og forstående hjerte og to favnende arme. –

Ebba har den rette kyskhed; den samme som min kat. Nu i forårstiden er det slemt for det stakkels dyr. Men den er kysk,

kæler man for den, giver den sig til at hvæse – i begyndelsen – men snart opgiver den al modstand, strækker og krummer sig.

Hm! Sådan har Ebba det også. Hun vil helst ikke have at jeg kysser hende på munden, men har jeg først fået et par kys, giver hun mig gerne hundrede.

Forresten er hun ikke så slem. Det morer hende nok at fortælle uartige historier, men hun har en rørende blufærdighed.

"Giv mig et kys, Ebba?" Og hun rækker mig sin kind. Ja den måde hvorpå hun skubber hovedet frem, smiler med fine rynker ved øjnene og rækker mig kinden.

34

Kærligheden er en drøm. Sov så længe du kan, for når du vågner vil du forbande verden og navnlig den som vækkede dig.

Det var i går. Ebba, børnene, jeg og mine venner var i skoven.

Da jeg havde fulgt Ebba hjem, styrtede jeg hen til min ven for at høre kritikken. Hun var køn og pjattet, overfladisk. Man havde jo nok lov at pjatte, som for eksempel den lille dreng, men Ebbas pjat var ufriskt og unaturligt: det var jo aldeles det samme som enhver anden pige kunne sige, og da ville jeg jo finde det utåleligt. – Jeg havde egentlig kun to venner, og jeg satte deres dom over min egen. Det var derfor så stort et slag, at hvis min kærlighed ikke havde været rodfæstet og uforbederlig, ville den være knust. Min kammerat sad i vindueskarmen og røg sin pibe, han havde henkastet ordene i en ligegyldig tone, nu så han ud på gaden hvor det regnede.

Jeg stod indadvendt midt på gulvet, jeg sagde ingenting, men følte det så underligt, for selv om jeg bildte mig ind at kunne indse at det var noget vås, var det mig umuligt at modbevise det. Jeg var så sikker på at han havde uret, men med min sædvanlige mistro tænkte jeg, at det vel blot var fordi jeg var forelsket i hende.

Alligevel var jeg så overbevist om at det var løgn. Ebba min lille pige, at du ikke skulle være pragtfuld!

Men jeg led og måtte hævne mig.

Du skulle hjem fra et møde hos præsten – og jeg tog straks tøjet på og løb derhen. Jeg måtte undersøge dig nøgtern, kritisk. Jeg ventede over en time, hørte dem synge salmer og

tænkte på hvor det ødelagde dig. Højt oppe under stjernerne trak nogle fugle, deres kalden og snerren lød mystisk ned til mig, og jeg var stolt over min gudstjeneste.

Endelig kom hun hed og glad, barnligmorsom i sin nye dragt. Hun tog straks fat på at pludre fortroligt om hvad præsten havde sagt osv. Jeg var kold, så undersøgende på hende. Forfængelighed, tomhed, tænkte jeg. Så begyndte jeg at pine hende: forklarede lempeligt hvor hun var overfladisk, hjerneblød, men det kunne hun da nok selv forstå, efter den opdragelse og de omgivelser. Hendes følelsesliv, tja, måske holdt hun ikke engang rigtigt af mig. – Det lykkedes, hun blev stille. Jeg spurgte om noget. Hun svarede ikke, vendte sig bort. Nå nu er hun arrig, ja det er sgu et rigtigt pigetræk, tænkte jeg. Jeg spurgte igen, irriteret. Endelig svarede hun, og jeg kunne høre at hun græd. "Er du vred?" spurgte jeg blidere. "Nej hvorfor? Jeg har jo sagt, at jeg ikke kan blive vred på dig."

Så var jeg også tudefærdig og fortvivlet. "Græd bare," sagde jeg kvalt til hende og kom i tanke om at det kunne være gavnligt for hendes udvikling. Jeg slugte gråden – for jeg trængte jo ikke til det. Vi skiltes og gik håbløst bedrøvede hver til sin ensomme seng.

Da jeg kom hjem indså jeg min dumhed og skrev til Ebba for at bede om forladelse.

Til langt ud på natten lå jeg grædende på knæ foran dit alter: men jeg følte også lykke ved den umådelige, altomfattende kærlighed, der strømmede mig gennem brystet. Og jeg indså, hvor vidunderlig dejlig du var, jeg huskede ting jeg aldrig vil glemme, jeg huskede ting som ikke kan siges og ikke kan beskrives. Min hjerne tav, jeg bøjede mig for underet. Jeg

kender intet smukkere i verden end dig, intet som kan gøre mig så meget godt. Tilgiv min usselhed. Det er dig som må bære over med mig, det er dig der må tilgive.

35

"Vi har rejst os på bagbenene og er blevet alsidige, men vi har mistet tænderne ved det." Ja således er det. Jeg har set Ebba sove. Da viger livet bort fra hendes træk. Sjælen gemmer sig i hendes hjerte – og kun kødet er tilbage.

Og jeg husker mine kammeraters ansigter, når vi har været ude at rejse sammen, og jeg betragtede dem i morgenlysningen mens de sov, blegere end da de gik i seng. Hvor var de hærgede og plyndrede. Smerte og erfaring har furet dem.

Men når Ebba vågner, stråler hun igen liv og lykke ødselt og hensynsløst ud i verden …

Å nej, vi er ikke som dyrene, og vor sanselighed er ikke bestialsk. Selv om vi suger os kærligt til hinandens varme og fugtige læber og bider rasende i hinandens tænder, er vi dog opfyldt af en øm og sart varsomhed …

Det hvide månesegl med sin skyggede klode i forårshimlen. Og jeg tænker mig vårnatten over Lapmarken, den spinkle nymåne der svinder hen over søerne, over de knoppede birke der hænger med grenene som en gråd, over de store renhjorde der går og bider af det mossede lav og støder med stængerne og går, over de vandrende hyrder med deres underlige dragt.

36

Det regner i den blege morgen, men det er en varm forårsregn. Og dog har jeg et frysende indtryk af alt. Jeg ser ned i haven: Nogle buske er sprunget ud med grønne kniplingsblade. Uf, hvor de må fryse, tænker jeg. En mand der råber med sild! Det lyder også så blegt og så frysende: "Silagot." Rådhusets flag hænger på halv stang, folder sig lidt ud og falder slapt til igen; det hvide kors i det smudsige blod sorger mod den gråhvide himmel.

Jeg føler min puls sygelig stærk – jeg er bange for at mit blod skal sprænge mit legeme.

Alting påvirker mig så brutalt, skærer og slår. Jeg stirrer ud i rummet og min sjæl flyder fra mig. Kroppen bliver tilbage, slimet og svag.

37

Hvor Ebba var sød i dag – i dag som om du ikke altid overraskede mig og viste, at jeg dog ikke huskede, hvor dejlig du var. Ja netop derfor er jeg ængstelig for at miste dig, fordi jeg ikke kan tro at der venter mig så stor en lykke. Hvor har du dog forandret mit liv, hvor har du gjort mig rig og klog. Altid vil jeg takke dig, og hvordan det så går mig, selv om hele min øvrige tilværelse ikke bliver andet end en usalig, trist tåge, så vil jeg dog have et lysende fyr at vende mig mod og søge trøst ved. Og jeg vil da ikke helt forbande mit liv; og jeg vil ikke fortvivle; jeg vil tænke at måske engang i en lykkelig fremtid menneskene vil få det så herligt og fint, som jeg havde det da jeg kendte dig.

Nej det er ikke mine sanser der brænder efter dig, det er hele mit væsen som længes og længes i en usigelig ømhed.

Den kyskhed du bringer med dig som en bølge at vellugt, den er så sart og skøn, at jeg føler næsten en dødelig smerte i sjælen.

Alt har du forandret. Jeg kører fra dig til byen, og det er så nyt og blankt som på et fremmed sted, menneskene så gode og glade.

Den milde luft lægger sig på mine halvtlukkede låg som bløde kys.

Jeg lytter til din kvidder som til havets brusen, som til bladenes mumlen, og min hjerne sover smilende ind i forglemmelsens død.

38

Ebba og jeg har besluttet ikke at kysses mere. Vi er så fornuftige. Det er godt at prøve sig frem.

Du spurgte mig, hvordan det kunne være at jeg gad gå med dig.

Vi lå på en skrænt i skovbrynet med anemoner under os, med anemoner foran os, med anemoner langt fremme mellem træerne som hvide stænk i det frodige tæppe. En rødkælks sang rislede i skoven, et stykke borte slog en nattergal.

Det var fredeligt. Over os vandrede vædesvangre skyer, og vi tog mod regnen som en gave.

Jeg så på dine øjne; de er endnu som børns før de har set for meget, blålighvide og med fine hvide striber som i anemonernes blomsterblade. Og dine kinder er blidt dunede, og ved dine ører hænger to små krøller, der aldeles ikke lader sig rede ud.

Du spørger hvorfor jeg ser på dig. Å dine friske læber som kærtegner og ånder lykke, blot de åbner sig. Og når du svajer dig i ryggen og stamper af fyrighed og liv,

Håret fyger om kinderne og de leende øjne. Du går ikke, du danser trodsig og mild som forårsgudinden.

39

Atter en af de funklende sten i den række af lyksalighed du har skænket mig. Men hvad kan der fortælles? At vi spiste ved samme bord. At du spillede lidt på klaveret. At du sad på mit skød i det lille mørke kabinet. At du kyssede mig, og jeg dig.

Det regner udenfor, og jeg ligger og drømmer på min sofa. Jeg husker at du blomstrede mere end nogensinde før, og at du var sød som ingensinde før, og at jeg elskede dig som nogensinde før. Jeg husker din stemme – og noget du har sagt.

Å Ebba, hvornår får vi vort eget hjem. Hvornår skal vi sidde i vor egen sofa, lænet mod hinanden, og høre regnen dryppe.

Nej jeg tror ikke vi kan gøre alvorlige fejl. Jeg synes vi elsker hinanden så meget og er så fornuftige, at alt må gå godt.

40

Ebbas gamle var taget til byen i går, og pigen var ude. Vi var altså sammen fra 7-11 alene som mand og kone. Ebba smøgede ærmerne op, lavede te og spejlede æg. Hvor jeg nød hende, men hvor var det frækt.

Jeg sad da også med livet i hænderne og bævede for den mindste støj. Vi havde aftalt, at kom hendes gamle hjem, skulle jeg flygte igennem verandaen. Men det var vanvid, de ville først komme med tolvtoget, og gjorde det også

Ebba gennemgik alle ekstaser i deres stærkeste essens. Snart græd hun, snart lo hun med hvide tænder og røde læber, snart skældte hun mig ud og slog med nakken, snart sad hun patetisk med dybe dunkle øjne. –

I morgen rejser du. Jeg så længe på dig, og da du spurgte hvad jeg gloede på, svarede jeg at nu ville jeg ikke se på dig mere, ellers kom jeg til at længes for meget. Jeg tør ikke tænke på at jeg ikke hver dag får dig at se, høre dit velsignede pjat og kysse din kind. Sådan som du går og siger: "hva?" og skubber hovedet frem som til et kys og bliver højst fornærmet, når jeg gør dig opmærksom på at det ikke er heldigt her midt på gaden mellem alle de folk.

Ja ja, og mange andre småting der for mig er store ting, som jeg er optaget af hele dagen og drømmer om hele natten. Jeg må tage mig noget alvorligt for, tænker jeg, og så grubler jeg over din hals og de små krøller ved ørene.

41

Måneder igennem lagde fru Laura ind på avertissementer og skrev breve.

Snart skulle Ebba til Maribo, så til Langeland, så til Viborg, men tiden gik og intet blev afgjort, til Laura endelig i huj og hast bestemte sig for et tilfældigt sted, en forpagtergård, som hun havde fået en mystisk tro til.

Ebba blev sendt derud.

Hver morgen skulle hun op kl. 4-5. Hun begyndte sin dag med at smøre mad til karlene, 60 stykker, og lave kaffe, så rettede hun an, straks efter måtte stuerne gøres i stand, straks efter begyndes på middagsmaden. Men hun fik aldrig lov til at lave den, i det halve år hun var der lærte hun netop at ælte døde frikadeller af det gamle kødaffald. Vandet måtte hentes i gården og slæbes op i køkkenet ved hjælp af et åg, messingtøjet skulle altid funkle, stuerne renses kemisk en gang om ugen, gulvene skrubbes, møblerne bankes og børstes, skilderierne støves af, kakkelovnene pudses osv. osv.

Hver fjortende dag var der storvask, og hun måtte stå i den dampende kælder med drivvåde ben og slide med forpagterens lerede og svedige strømper, eller hvad hun nu fik fat i.

Forpagterens var evigt på gilder og sommersjov i nabogårdene, og da de havde en lille to-års pige, bad de om frøken Krogh ikke ville være så venlig at se lidt til barnet, mens de var borte; det vil sige ofte til 12-1. Engang hun satte sig ned, da hun tørrede af om morgenen, faldt hun i søvn og vågnede først halvanden time efter.

Ikke et bad, ikke en tur, ikke en bog at læse i, ikke et menneske at tale med!

Jo forpagteren mente at hun havde for meget fri om aftenen, han indbød derfor uden at spørge Ebba datteren fra nabogården til at komme over til dem og få lidt klaverundervisning af frøken Krogh. Det var et gammelt instrument, som stod i en slags kælderstue og havde to rene toner og syv falske, de andre tangenter gav ingen lyd.

Karlene klagede til Ebba over at hun skar for tykt rugbrød, men det havde hun ordre til, og da hun engang ville glæde dem med at skære det tyndere, blev hun grebet og irettesat.

Forpagterfruen var stram og gammeldags i udseende og tænkemåde. Efter at have studeret en kogebog, lært at sy, stryge, pudse vinduer og anden nyttig, huslig gerning, mente hun sig i besiddelse af al verdens visdom. Hun så på alle med dette faste inkvisitoriske blik der er ejendommeligt for kvindelige husfilosoffer.

Forpagteren var en blankøjet, hidsig og påholden mand, han havde aldrig penge og var ikke så langt fra fallitten. Han var blevet straffet for ikke at have givet hvad man som minimum må give ved et høstgilde, han foretrak at sidde i stedet for at betale bøden.

Hans kone var stærkt frugtsommelig, og han blev nærgående over for Ebba, navnlig da han ved konens fødsel flyttede over i den fløj af huset, hvor hendes værelse lå.

Han lagde sig efter en elegant og begavet måde at konversere hende på, ellers talte han aldrig om andet end muld, møg og mønt.

42

Min lille pige er rejst. Det er en evighed siden – det er 4 dage siden.

Jeg holder det ikke ud, jeg holder det ikke ud.

Hver dag skriver jeg breve, alenlange breve på stort papir og med drabelige konvolutter.

Men hvad kan det hjælpe mig – ord, ord, ord, døde ord og ikke kys og kærtegn.

Jeg holder det ikke ud.

Aftenen er mild og blå, hør hvor soldroslen synger. Den djævelske fugl, den tærer mit hjerte bort, den myrder mig. Å-hhh! Og så er jeg ene, ganske ene, døende af længsel, grædende svag. Hvorfor kan jeg ikke køre op til dig. Men jeg må være fornuftig og vente. Vente på breve og svar, vente i mange timer, dage, og lide hvert minut nat og dag. Og endelig ser jeg dig måske halvt ødelagt og skal snart bort igen, og vente, vente til næste gang om mange dage. Jeg holder det ikke ud. Jeg *kan* ikke. Min kære. Lille veninde, min lille fugl, jeg havde aldrig forestillet mig at det skulle blive så forfærdeligt.

43

Ebba, jeg grubler ofte over om jeg ville elske dig hvis du blev grim og tabte dit humør. Vås! Jeg kan dog kun elske Ebba, og jeg kan jo ikke elske Ebba, når hun ikke er Ebba. Altså ville jeg ikke elske dig. Hvor dog alt er skrøbeligt og ikke til at stole på. Men nu elsker jeg hende. Hvor meget tror hun, den kære unge? Så meget at jeg slet ikke kan måle det med noget, så meget at jeg kun kan måle mine andre følelser i forhold til min kærlighed og da alligevel ikke kommer til noget resultat, fordi der ikke er nogen proportion – uendeligt og endeligt!

Min hukommelse plager mig også en del, jeg synes ikke jeg kan huske hende rigtigt, og jo mere umage jeg gør mig, des utydeligere bliver hendes billede i min bevidsthed.

Det er kun en luftspejling jeg har af Ebba.

44

Man siger nerverne kun tåler et vist kvantum smerte, overskrides det, holder de op med at reagere, og man bliver følelsesløs.

Jeg har lidt så meget, at jeg nu er sløv og ligegyldig for alt. Det standsede uden påviselig grund – men det er vel fordi jeg ikke kan mere. Det er mig uvedkommende alt sammen. For mig gerne! Kun længslen er tilbage, den er en del af mit væsen, og den slipper mig vel ikke, før jeg får Ebba eller dør. Jeg er lidt frysende, lidt søvnig, ellers intet. Men jeg lider ustandseligt så længe jeg ikke er sammen med hende, jeg tror jeg skal dø – og med ét holder det op. Jeg ville så gerne være fornuftig, gøre noget. Men hvad? Tage til byen og læse, spadsere osv. Nej nej, det hjælper ikke. Jeg *ved* det. For jeg kan jo ikke flygte fra mig selv.

– Jeg går næsten ikke ud mere, jeg er så at sige også hørt op med at tage næring til mig, jeg taler ikke til nogen. Jeg sidder på mit værelse for nedtrukne gardiner og skriver af efter en stor bog.

Så snart jeg vågner om morgenen, lufter jeg ud, vasker mig og reder min seng. Jeg vil ikke have nogen ind til mig. Når jeg er færdig lukker jeg vinduerne, trækker gardinerne for, slår en bog op, ligegyldigt hvor, og giver mig til at skrive. Kaffen, som pigen bringer op, drikker jeg lidt af men rører ikke ved maden, efter at have taget et par slurke skynder jeg mig med at sætte det hele ud på gangen og låser min dør. Så har jeg fred i nogen tid og skriver af, skriver af.

Til frokosten og middagen erklærer jeg at jeg ikke er sulten og bliver oppe; jeg beder bare om noget brød og vand – kød og varme ting er mig i virkeligheden modbydelige, skønt mine tarme skriger af sult.

Lys, liv, sol, støj og navnlig mennesker plager mig, derfor bliver jeg i reglen inde til mørket falder på og lister mig ud som en menneskesky, halv afsindig forbryder.

Min familie er jo ikke hyggelig ved det; de taler om det når jeg ikke er til stede, men så snart jeg viser mig veksler de højrøstede meninger om vejret eller lign. De behandler mig mere elskværdigt end ellers, som en patient der ikke må mærke at han er syg.

45

Nu er det sikkert slut med mig. Ganske vist prøver jeg lige i øjeblikket på at være fornuftig og har lagt en ny slagplan med selvbeherskelse osv. Men jeg kan ikke illudere mig længere.

Mine nerver er fuldstændig ødelagte og jeg er helt afslappet. Det har måske nok været lige så galt før tilsyneladende; for eksempel at jeg ikke engang gad have det bedre, som nu; men sagen var dog en anden. Før anede jeg nemlig ikke hvad lykke var; nu har jeg gjort bekendtskab – og er alligevel så langt nede. Det er også faktisk værre. Før havde jeg dog altid klarhed i hovedet, kunne ræsonnere tørt og objektivt, selv om det ikke havde mindste indflydelse på mit følelsesliv og min opførsel. Nu kan jeg ikke engang det.

Med gru føler jeg hver aften hvordan jeg glider, glider hjælpeløst længere og længere ud i mørket; jeg har kun én tanke, kun én vej: Selvmord. Bøsseløbene i munden, min gamle idé. Så et lille tryk, en klar ild, et brag i hjernen og det store mørke – en strækken sig hen i fløjlsblød nat, i vellystig tomhed! Og pludselig slår en tanke ned i mig: du er jo ved at blive gal! Jeg rejser mig halvt op og gnider min pande, ler, snakker med mig selv som med et lille barn. Forsøger af al magt at komme bort fra dette forfærdelige, ikke døden men vanviddet. Endelig falder jeg i søvn, badet i sved. Så drømmer jeg: Jeg ser Ebba sove. Læberne, de bløde fine træk ved øjnene, håret på puden. Hendes vindue står som sædvanlig åbent. Da stikker et råt, fordrukkent ansigt op, en af karlene. Han lister ind, lægger en beskidt næve over hende mund og flår i tøjet mens han vælter

sig over hende. Der opstår et frygteligt slagsmål; karlen bliver rasende og knuser hendes nakke mod sengestolpen.

Jeg vågner, husker og vender mig om på den anden side. Snart drømmer jeg igen. Der må være gået mange år. Det er i en stor, menneskefyldt sal. Overfor mig sidder eller er henslængt på en divan en udlevet flab. Jeg genkender en god "ven". Han taler i en ugidelig, død tone til et lignende individ: "Jo, ja Ebba, meget sød. Hun ser så uskyldig ud når hun kysser!" Jeg griber min revolver, den klikker, alt opløses og jeg vågner.

Sådan sover jeg; men for det meste kan jeg ikke, og da tænker jeg – og det har jeg ikke godt af.

– – Brev fra Ebba at jeg skal komme i morgen. Alt er borte, sorg og bekymringer. Jubel, jubel, jubel!

46

Jeg kørte, fulgt af mine forældres bebrejdelser. Ud ad Strandvejen mødte jeg store flyttevogne, og i villaerne blev der gjort i stand til sommergæsterne. Jeg svingede ind i landet. Luften tonede af lærker og telegrafstrenge. I en egelund sad en solsort og sang; jeg sprang af cyklen, for jeg troede at det var en sjælden tropefugl. Den komponerede, jublede og rullede med sin røst.

Skyerne blomstrede frodigt i det fjerne med blåhvide knopper.

Oppe på en bakke sad en herre, en dame og en ung pige. – Der er hun, tænkte jeg. Men det tænker jeg jo hver gang jeg ser en ung pige, siden du er borte!

Nej neden for bakken kom Ebba. Midt på vejen, i dagslyset, ikke et spøgelse men Ebba. Ja min Gud, hende, for der er kun én.

Da vi fik øje på hinanden gik der som et stød igennem os. Jeg bremsede og kom af cyklen og så noget fornuftigt: "Hvordan har du det?" tror jeg.

Underligt, men vi havde intet at sige. Og så kyssedes vi da. "Det er meget bedre at du ikke kommer herud, for når du kører vil jeg blot længes endnu mere efter dig," sagde Ebba med grådkvalt stemme.

"Bare jeg ikke bliver hellig, for nu beder jeg aftenbøn, og i går bad jeg om at vi måtte mødes." Nej dine kys er for varme. – Men dine øjne var ophovnede af for lidt søvn, og dit smil var

anstrengt som om man trak i smilebåndene. Dine hænder var blevet røde labber med brækkede og halvknuste negle.

Du spurgte om jeg kunne mærke at du var blevet lettere, du havde tabt 9 kilo. Nu kunne du da få din afmagringslyst styret. Du skulle vel ikke gå hen og blive syg? Det sved mig i hjertet. Ja de havde rakket dig til. Dog din hals var stadig så rund og kvindelig, at jeg ganske uvilkårligt måtte lægge min hånd om den. Og de fulde læber der altid står lidt åbne – til kys eller latter. Det var ikke alene min umådelige kærlighed der drog mig til dig; jeg sad også ganske kølig og så, at her var hun der passede for mig. Vi kunne ikke begribe at vi ikke havde levet mange år sammen.

Jeg talte med forpagterfruen der viste sig nådig og nedladende: Å ja, frk. Krogh var en meget rar pige, men hun havde rigtignok meget at lære. Dog det vigtigste var at man gik med glæde til sit arbejde. Jeg snakkede hende efter munden. "Ebba var så henrykt for fruens lille pige" osv. "Ja det morede frøkenen at give sig af med barnet og lege med hende. Hun var jo selv et barn endnu," tilføjede hun smilende og reducerede Ebbas ekstra barnepigegerning til frivillig morskab.

Så gik den korte tid, så gik Ebba.

Fem mil alene hjem. Jeg kørte alt hvad jeg kunne. Endelig kom jeg ud på landevejen, den brede vej fra alle lande med skov og mark og gårde og gamle kroer. Jeg stod med frihjul ned ad bakkerne og hørte vinden pibe i de snurrende eger. Huen havde jeg taget af, jeg var i kog. Stormen stod mig som et køligt vand i ansigt og hår. Jeg havde endnu hendes kys på læberne, og sjælen og favnen fuld af hendes bløde, varme duft. Diverse steder

sprang jeg af cyklen og skyllede en øl i mig, men det havde ingen forslag. Det var som vand på gloende jern.

47

En strålende sommerdag, en af de tyve i året, men hvad skal jeg med den!

Går jeg ud, savner jeg dig for meget, bliver jeg hjemme, ærgrer det mig. Jeg kan dog ikke læse ustandseligt. Jeg kan dog ikke skrive til Ebba ustandseligt. Og samtidig ved jeg at du nærmest har det ondt, og kan ikke hjælpe på det.

Hvor kunne vi have det godt sammen, hvor ville vi forstå at have det godt. Men nu? –

Jeg tør ligefrem ikke tænke på dig. Jeg er så øde og tom. – Og jeg indser faren ved at hun er borte fra mig – dette naturmenneske, dette voksne barn. Dog kunne jeg godt finde mig i at være skilt fra hende i nogen tid; jeg skulle gerne arbejde, når jeg blot var sikker på at hun ikke kom noget til; men nu hvor jeg hele dagen ser for mig alt det der kan hænde, og også det der næppe hænder!

Jeg ved at jeg kan blive til et fornuftigt menneske, at jeg har energi til det, men når jeg samtidig indser at hele min tilværelse er ved at standses af et halmstrå, kan jeg blive ganske hysterisk. Jeg vil ikke tage til takke med en halvt spoleret ungdom, pjalte mig sammen, spytte på det smukkeste jeg har oplevet og bilde mig ind at livet er en banal historie. Eller skulle det virkelig være sådan, at lykken blot har viftet mig om næsen for at gøre alt endnu mere latterligt og rædselsfuldt!

Det er kun et halvt år siden at jeg trak på skuldrene, jeg levede så gerne på akkord som de andre; men nu – aldrig! I ti år gik jeg jo også de samme veje, så de samme træer og huse,

grublede over det samme, i samme rækkefølge, på de samme steder. Hvad under at jeg måtte føle mig som en gammel mand der gik sin daglige diættur mellem andre gamle mænd. Og nu denne knitrende ild, dette svovlbad med en dejlig blå himmel over!

Ebba jeg længes, længes. Og jeg trygler de evige magter om at du må komme mens det endnu er tid, mens jeg endnu kan blive et menneske. I dag svulmer mit hjerte igen af kraftigt ungdomsblod, men længslen sidder som en gul orm og gnaver mig i brystet.

Står der ikke skrevet: Michael Kohlhaas, einer der rechtschaffensten zugleich und entsetzlichsten Menschen seiner Zeit … Das Rechtgefühl machte ihn zum Räuber und Mörder.

Om aftenen omtrent altid ved samme tid er der en lille pige som råber i en af nabohaverne: Knud! Knu-ud! Og dette råb fylder mig med smertende længsel: Knud, din tud, den ser fordrukken ud!

Men var du virkelig tabt for mig ville jeg brænde som en af de korsfæstede i Neros have. Jeg fantaserer om hvorledes jeg ville tage en blodig hævn, hvorledes jeg ville føle en sidste og stor glæde ved at være dum og nederdrægtig og springe Satan i armene. Og er der en sjælevandring vil jeg bede om at blive en hugorm for at bide giftigt og hadefuldt fra mig. Jeg tænker mig hvordan jeg vil stille mig op på et befærdet sted ligegyldigt hvor og skyde ned alle dem jeg kan overkomme – til jeg selv blev mobbet. Eller andet vanvid.

Det går op og ned. En dag rejser selvopholdelsesdriften sig og jeg prøver på at spise, sluger gråd og kartofler og stikker i

maden med rystende hænder. Jeg spadserer også ud i solen, og det skader ikke som jeg havde frygtet for. Ingenlunde.

Om aftenen ligger jeg igen på min sofa og ser fuldmånens hvide globe i den milde sommerhimmel; jasminerne dufter bedøvende, syrenbusken står som et stille springvand med blomster, hos naboen kan man gå under de udsprungne kirsebærtræer som under et hængende snevejr – sagte klukker nattergalen, og aftenen bringer mig fred.

Fred, atter forsoning, og i morgen om igen.

48

Nu er det da sommer. Det er virkelig et år siden jeg lå ude på badeanstalten og lod mig bage af solen. Jeg synes vinteren er gået så umærkelig. Men foråret, ja foråret har bragt mig et helt liv.

Kornet er blevet højt; man skjules næsten af det når man spadserer ad en sti i det bølgende hav. Det vugger og hvisker og vinden bærer en lun duft af nybagt brød med sig. River man et aks af kan man se frøene, bittesmå og bløde, og det er deres millioner som skal ernære landet. Kornmarken er bare grøn endnu, og når vinden fejer hen over den, bølger dette brede, frodige hav med lange, tunge dønninger, funklende hvide eller stålblå. Men snart er den gul og færdig til at slås.

Kirsebærtræerne og syrenerne er afblomstrede, nu kommer de første roser. Hvor alt er rundt og tæt af løv, hvor græsset er højt, hvor der er mange planter og insekter jeg ikke kender!

Vi har en sølvpoppel på den side af engen, som ligger bag vor have. Jeg holder så meget af at gå ud på altanen om aftenen og se hvordan vinden leger med dens løv. Træet står grønt og stille, så kommer der et pust, og bladene rasler og vender deres hvide side frem.

I haven er fuglene helt gale ved solnedgang. Drosler og nattergale hidser hinanden mere og mere op, så man må tro man er på sangfuglenes nerveklinik. Men senere er der kun enkelte nattergale, og da lyder deres sang dæmpet og melodiøst.

Å fuglene, hvor de kan pine mig sødt og smerteligt. Og hver aften råber den lille pige fra nabohaven: Knu-ud! Knu-ud! Det er som en ætsende, brændende mild gift for mig: Jeg har det ikke godt. Jeg er så forpint, at jeg er blevet endnu mere mager. Min nye ring sidder løst, for en måned siden strammede den. Tilsyneladende er det altså heldigt at min udenlandsrejse nu endelig er bestemt – men hvad skal jeg gøre med Ebba? På en måde har jeg nok lyst til at rejse, men på den anden side gruer jeg for at tage bort. Ebba står egentlig ganske ene, hendes forældre bryder sig ikke en døjt om hende, og hun er dog et barn og tilmed en frodig lille pige!

Jeg slæber mig blot som en syg hund de veje hvor vi har gået sammen og ser på mindesmærker, men græsset har rejst sig over vore gamle sengesteder. Ak ja.

Endnu synger solsorten fra sine høje stader, og luften forgyldes og bliver varm. Men nattergalen tier. Dagene tager af. Mon min kærlighedslykke også har kulmineret og skal nu til at blegne?

49

Tivit, tivit, tit, tit, tit! Det er en musvit. Den hopper omkring i en busk, og det lyder som når et barn leger skjul: Tit, kan du se mig, tit. – – Det er skidt med mig!

I går aftes gik jeg en lang tur. Det regnede og var stille. Jeg gik så underlig borte, fremmed: men det har jo næsten altid været sådan at jeg var uden for tiden – enten fortid, barndommen, men særlig fremtid.

Solen var ved at synke bag regnskyerne, om kratskoven var luften hvid af fugtighed, jeg kunne se regnen bruse mellem træerne. Så kom jeg gennem landsbyen. Børn legede, en hund gøede med en fjern aftenstemme. En mild duft af hvid hud mellem de små villahaver. Jeg drejede ind på landevejen, den samme hvor Ebba og jeg en onsdagnat spadserede under stjernerne i syngende frostluft.

Mit sind var løst; jeg så ting man ellers ikke ser – træerne der groede runde og stille op i luften. Ja *op* i luften. Så fløj der en and over mig, og jeg fulgte den adspredt med øjnene til den tabte sig i mørket. Og pludselig begyndte en rørsanger at synge ud fra en busk i mosen, højt og lyst som på en sommerdag. Regnen faldt lunken; over byen var himlen tung af væde, men i nordvest var der en åben port til de lyse nætter.

Alle vil så gerne bilde mig ind at Ebba intet er værd, og at jeg i grunden ikke bryder mig om hende; af og til er jeg selv ved at tro at der er noget i det; men mit væsen ved det bedre, og jeg tæres halvt ubevidst bort mere og mere. Jeg begynder at have de dødsdømtes skærhed for alle fornemmelser. Jeg er bange for

min ligegyldighed og sarkasme som jeg føler vokse. Det er ikke det værste at dø af sult, men det er ikke rart at få sin livret præsenteret når man ikke længere kan æde. Jeg tror ikke det er så farligt med døden; det må være behageligt at strække sig og få sove i fred – og vide at der ikke er nogen dag i morgen. Jeg er søvnig.

Men Ebba har jeg elsket og elsker vanvittigt, sindssygt meget, jeg dør af længsel og savn.

Min tobak smager mig ikke mere; jeg gik hen og byttede en æske og sagde at den lugtede og smagte af mug; men den nye var ikke bedre – mon det ikke er mig selv der er en mødding og på vej til forrådnelse?

50

I går var det Ebbas fødselsdag. Jeg cyklede ud til hende, og vi mødtes i krohaven.

Ebba havde sit pæneste tøj på. Da hun var hjemme sidste gang forærede hendes far hende et par hvide tøjsko, de havde ikke været dyre og var dog rigtig kønne, men da Laura så dem blev hun helt rasende – der var ingen mening i at tøsen skulle have dem, og hvorfor forærede Krogh hende aldrig sådan noget, hun trængte netop til et par hvide sko, og Ebba havde jo ingen brug for dem på landet osv. Så enden blev at hun pressede sine skæve og knystede tær i dem og lovede Ebba et par sorte sko, som hun endnu ikke havde fået; hun sad derfor hele tiden og prøvede på at skjule sine fødder.

Jeg lod som om jeg ikke så det. Jeg havde en ring med til hende, og Ebba var henrykt for den, men hun havde stort besvær med at mase den på sin ophovnede lillefinger. Hendes hænder var værre end nogensinde og dem måtte hun også skjule for mig; hun gjorde sig umage for at huske på ikke at klappe eller stryge mig gennem håret, noget vi ellers begge følte en tavs glæde ved.

Da hun også havde spist en portion jordbær, den første og sidste hun nød den sommer, og jeg havde røget min cigaret, kørte vi ud til vor hvileplads mellem granerne.

At sidde på cykel er nu Ebbas kunst, hun gør det til et nyt og elegant syn som alle må beundre.

Hun tog de stiveste bakker ganske ret i ryggen og lo af mig der sled ved siden af, rød i hovedet og forpustet.

Vi lå lidt og snakkede sammen og kyssede hinanden, så erklærede jeg at det var rædsomt varmt, og blottede mig som en bryder til midjen for Ebbas forbavsede øjne. Hun turde næsten ikke se på mig og måtte med stjålne øjekast vænne sig til det; men jeg strakte mig tilsyneladende uden sindsbevægelse i græsset og kiggede på trætoppene.

Der gik en lille tid; så spurgte jeg om hun ikke havde det for varmt, der var jo ikke et menneske. "Nej, nej!" det vovede hun ikke. Jo hun gjorde, bønfaldt jeg, og tog hendes hånd; men Ebba trak den til sig, hun havde en løjerlig fornemmelse af at den var farligt nøgen.

Men lidt efter lidt fik jeg lov at beholde den. Langsomt hægtede jeg hendes bluse op – Ebba så ned og sagde ingenting; hendes øjenlåg bævede, hun smilte men kunne også have grædt.

"Kunne du ikke tænke dig, hvorfor jeg fik det så varmt!" spurgte jeg hende senere, og Ebba lo klart så det klang fjernt og nær i skoven. Da bevægede granerne sig et stykke henne og vi hørte nogle grene knase. Jeg trak i et nu min jakke på, og Ebba, Gud! hun hægtede sin bluse! Jeg kravlede som en indianer hen ad jorden og opdagede en soldat med sin pige der skyndte sig bort. De havde vel også troet sig i ensomheden og flygtede i al hast! Vi lo dæmpet; dog erklærede Ebba energisk, at det fik jeg hende ikke til oftere.

Grunden til at hun ikke straks gav efter for mit ønske, var at hun jo ikke havde forberedt sig og hun huskede ikke i øjeblikket, om hendes undertøj var helt rent.

En ting til som hun først langt senere betroede mig, ville have moret mig over al måde, det var den anstrengelse og energi det

kostede Ebba, hele den tid jeg beundrede hendes gudindebuste. Hun pustede sig op, holdt vejret til hun var ved at sprænges og åndede ud under største forsigtighed, hun brystede sig som en kriger; og det vanskeligste var at hun jo måtte holde konversationen gående lige så naturlig som før!

Da vi tog afsked på højen med solnedgang og fjerne bakker og bugnende kornmarker og køer og græs og lærkesang – lænede Ebba sig til mig og hviskede i et kys at det dog havde været rart, det jeg vidste nok.

Jeg følte hende hos mig hele vejen; så intenst at jeg senere måtte gøre mig umage for at huske, at det var *der* vi tog afsked – for på Strandvejen var det jo at jeg betroede hende det og det; ak det var kun i mit hjerte! Så intenst er hun hos mig, altid, at forleden da pigen tiltalte mig og sagde De, blev jeg højst forbavset over at Ebba og jeg igen var De's – men fejltagelsen gik desværre snart op for mig.

Jeg har fundet på et navn til hende, hun skal hedde Pip: en sangfugl, en kilde og det glade vanvid.

Pip er så sød at det aldeles ikke går an, og hendes unge gudindefigur er så forførerisk at hun må se at skjule den. Og så har det lille fæ oven i købet snakket om at gå med korset; jeg tror hun er gal, ikke tale om det.

Vi er til tider lidt uartige, nå ja, ikke så lidt endda, men herregud! rå kan vi jo aldrig blive: vi elsker hinanden meget jordisk, men også meget oprigtigt, vi er derfor aldrig i tvivl om at det vi gør er smukt.

Vi siger *alt* til hinanden med et smil og et kærtegn og er glade for at der dog er ét menneske vi kan være helt åbenhjertige mod. Ja jeg er glad ved det og har savnet det længe.

51

Å jeg havde glædet mig sådan til at se dig i morgen, og nu modtager jeg altså et brev hvori der ikke står meget andet end at jeg ikke må komme. Ikke må komme – og det er tre dage siden jeg har kysset dig. Jeg skal, som du så smukt skriver, først se dig i morgen otte dage. Du kan tro nej. På mandag får du besked om at jeg stiller et par timer efter.

Nattergalen synger dog sparsomt endnu. Og er der virkelig blot to måneder sommer tilbage? Regner så bladene ned? Kommer tågen og den klamme død? Men hvad gør det: min lille Pip synger både vinter og sommer og har endnu rødere kinder i kulden. Husker du den nat ved søen hvor vi aldeles ikke frøs?

52

Igen en dag for nedtrukne gardiner med sommersolen udenfor. Jeg sidder og skriver af. Når man ser mig arbejde skulle man tro, at det var noget vigtigt der hastede. Der ligger allerede elleve store sider. Jeg har intet nydt uden min morgenkaffe. Nu er sulten og kvalmen ved at gå over.

Det er underligt, men jeg må antage at jeg er blevet en slags liebhaver af smerten. Jeg kan glæde mig til en dag med lutter salt lidelse og bitterhed. Og jeg nyder og behager mig i smerten når den er der. Jeg holder den vedlige og vil absolut ikke af med den; får jeg en fornuftig og glad tanke jager jeg den bort og erstatter den med alt det sorte og ulykkelige jeg bare kan finde på. Jo værre des bedre – og jeg smiler skadefro.

Jeg har en stor lyst til at ødelægge, men ødelægger dog kun mig selv. Blodet koger mig i ørene.

Hvad skal jeg arme djævel gøre? Der går mig mange vilde planer gennem hovedet, men jeg ved jo selv hvor det er umuligt alt sammen. For jeg har ingen penge, penge, penge!

Jeg ligger længe om morgenen. Skidt, tænker jeg, hvad Fanden skal du op for? Så står det mig klart som ved en eksplosion at tiden går – uigenkaldelig, at det er en dag der går, en dag af min ungdom, her ligger jeg bunden af ingenting, mens Arabien og Fuji venter på mig. Jeg er da ved at springe ud. Og hvad så, tænker jeg, og bliver liggende. Endelig klæder jeg mig på og begynder min afskrift til jeg har krampe hånden; så lægger jeg mig hen på sofaen og lader tiden gå.

53

Jeg sidder ude på altanen i den stille aften. Vejret er så herligt midsommerlig mildt, og nattergalene er igen begyndt at synge som i deres første beruselse, bedre måske, med større kunst og erfaring.

Hør hvor de sorte svaler skriger; snart bruger de vingerne febrilsk som i dødskrampe, snart glider de uden at røre sig op ad en luftbølge og ned ad en anden. En tung torskemåge skovler sig frem gennem aftenhimlen.

Over mit hoved sidder en gammel gråspurvehun mellem gavltremmerne foran sin rede; den minder mig om en aldrende jomfru ved vinduet med sit strikketøj; hun nyder den landlige fred; af og til lægger hun hovedet lidt på siden og kigger ned til mig; ellers lytter hun til de andre fugles sang; ak hvor de kan, tænker hun og sukker; så hopper hun ind til sig selv under taget.

Et møl er også med, det danser meningsløst bort ud i det frie rum; så kommer en sort svale og dens skæbne er sluttet.

Jeg ser hen mod kratskoven, mod en eng hvor Ebba og jeg har gået. Ak på lørdag, i overmorgen, ser jeg dig vel. Pip! Min lille dejlige pige – bare du ikke en skøn aften danser lige ind i favnen på en sort røver.

54

Jeg har modtaget et par underlig "venlige" ord. Hvad er meningen? – –

Men Pip kom jo med toget dejlig sød og frisk. Vi fulgtes da et stykke og aftalte at tage til koncertpavillonen om aftenen og danse og være glade for os selv. Jeg løb hjem og skrabede skægstubbene af, som i de sidste fortvivlede dage var vokset mig frem i hovedet, og trak i mit blå tøj som Pip havde befalet.

Klokken otte stillede jeg hos Kroghs og troede at Ebba og jeg straks skulle afsted. Der sad en hel bunke, der alle skulle ud for at nyde musikken og var så elskværdige at invitere mig med. Færdig!

Jeg spiste så i det bæstiske selskab, stum mellem de skræppende dyr.

Endelig gik vi. Pip plukkede sig nogle store hindbær, og da hun tog dem i munden, så jeg hvorledes læber og bær gik over i hinanden ved farve og skærhed.

Vi satte os på terrassen med øjnene mod Sundet og ørene til det støjende orkester. Lille Ebba var så ked af at jeg var ked af det. Jeg følte hendes stok der af og til klappede mig lidt opmuntrende under bordet. Søde Pip!

Jeg gik fra dem syg og mere træt end nogensinde. Men jeg kyssede dog Pips runde og duftende hals.

Hvor ufattelig dum må verden være når sådanne folk som Krogh kan leve i den. Ja ikke alene leve men indtage en stilling, tjene penge, stå i vejviseren, i stedet for at være nummereret på en idiotanstalt. Nej Krogh var en dygtig grosserer, ja endog

specialist i kul. Han havde i fyrretyve år hver dag altid tænkt på kul, plaget sig med kul. Krogh havde spekuleret med kul i fjorten tusind seks hundrede dage.

55

Ja hun er borte, og før, lige før havde jeg hende. Jeg stod tidligt op i morges for at følge hende til toget. Hvor alle linjer er runde og bløde hos Pip, hendes mund, hendes øjne, kinder, hoved, arme – hele legemet; men navnlig halsen.

Og jeg vinker farvel og går hjem umådelig rig, med sjælen og favnen fuld af en herlig duftende sommer.

Kornmarkerne duver modne og tunge. Solen skinner hvidglødende, der kommer en sky for den, og det ser ud som om sorte stråler står i en viftekrans om det hvide bjerg deroppe. I andre egne af himlen fyger det med en fin, fin pulversne. Ellers kun somrens høje og blå uendelighed.

Jeg ryger en pibe shag, drikker af virginiaens mindevækkende tåger i de vædemættede efterårsskove, sirenerne, prærien … Og midt i sommersolen hvor alt står stille føler jeg øjeblikkets smertende forgængelighed. Jeg hyller mig mere og mere i den blålige røg, i et sødt nagende vemod, i vellystig sorg over tiden der går.

56

Ensomheden, natten syder i min lampe.

Stemninger drager gennem mig som mægtige brus, som tunge bølgeslag, som støjende vandfald.

Ja jeg er en kender af natten og ensomheden. Og jeg elsker denne min sorg at være ensom. Jeg er en kender af natten der gør godt og læger alle vunder – mørket der dulmer. Og af natten der svier og brænder – mørket der tærer og ligger som en sort sot over en, til endelig dagen kommer, morgenen med sit frelsende lys.

Jeg lever langt borte fra livet; mennesker og lyde når mig ikke. Jeg ser på landskabet som på et maleri, tyste levende billeder: En dame cykler forbi, jeg ser hende træde op og ned men hører intet. Solens røde blus lyser under nogle svære skyer der ligger som et loft, et himmeltag. Langt henne ser jeg ind mellem høje træer, hvor frodige, hvor skyggefulde og stille! Over mig er himlen omtrent klar med en svag opalglans. Men i vest sejler slanke skyer som øde luftskibe. Månen har et bælte som Saturn, jeg ser den stige, runde sig op i himlen. En sporvogns duren trækker gennem luften, og villaer står på jorden, ikke langt fra mig og dog uendelig fjernt.

57

Jeg har fået en idé. Jeg skal rejse, godt – jeg tager Ebba med!

Jeg skrev derfor et brev til hende, hvori jeg forklarede alt udførligt. Og så tog jeg ud til hende for at tale om det. Jeg var altså hos min søde, dejlige Pip som er hele min tilværelse, og hør så hvor tosset hun var. Jeg havde jo klarlagt alt skriftligt og antog at hun nu var forberedt og modnet.

"Nå vil du så?" Nej ikke tale om at hun turde; der var så mange grunde. Men jeg kunne selvfølgelig ikke få en eneste fornuftig indvending at høre. Da sagde jeg rent ud: "Bliver det ikke til noget nu, så farvel lykke og det hele. Og kun fordi du ikke tør! Ved du da ikke at jeg ville gøre enhver dumhed for dig; at jeg gerne åd min hånd her om det var nødvendigt. Ja ja; farvel Ebba." Jeg lagde mig ned foran den trodsige pige som vendte ansigtet bort. "Farvel Pip, giv mig så et kys, det sidste, du. Jeg kan ikke mere. Farvel." Men nu græd det stakkels barn. Græd rigtig store tårer. Og så var det ovre; naturligvis ville hun med, til verdens ende.

Lidt senere lå vi glade og sejrssikre i et glødende favntag. Men der kom af og til en byge og så krøb vi tæt sammen under en gran og med mit regnslag over os. Vi talte om det, og Ebba syntes det var glimrende. Jeg enfoldige, som bildte mig ind at et skriftligt bevis var bedre end kærtegn og pludren!

Gud hvor Ebba morede sig ved tanken om hvordan vi skulle tage hendes stedmor ved næsen. Jeg skulle altså rejse om en måned. Aftenen før min afrejse skulle Ebba få et brev

hjemmefra, hvori der stod at hun måtte komme hjem tidlig næste morgen, da hendes far var blevet syg.

"Nej ikke far," sagde Ebba, "find en anden."

"Sludder!"

Brevet havde en dame jeg kendte lovet at skrive.

"Hvem?" spurgte Ebba.

"Hold dig til sagen," svarede jeg men denne gang ville hun ikke bøje sig.

Hun måtte altså tage ind med et aftalt tog; en af mine venner skulle være ved stationen og sørge for hendes billet og at hun kom med toget til Korsør, og der måtte hun vente på mig der rejste om aftenen.

"Forstået?"

"Ja men ..."

"Nå ikke endnu. Det var Satans."

"Jo jo. Jeg har forstået alting. Men blot det ikke går galt, det med brevet. Jeg er så bange for at blive rød i hovedet når jeg skal vise det."

"Du er da ellers vant til at stikke plader. Lad os være her!"

Jeg var selv nervøs ved tanken.

"Ja men du, Villum, hvad skal vi leve af når vi endelig er der?"

"Bryd dig ikke om det. Det eneste du skal tænke på er at bære dig fornuftigt ad. Det andet skal jeg klare."

Med hvad vidste jeg ikke, men det var min mindste sorg.

58

Jeg har taget mig sammen, nu der er udsigt til at handle, nu jeg har et mål og et ansvar.

For øjeblikket er der intet andet at gøre end spise, sove, spadsere, gå i vandet. Men jeg er allerede så djævelsk nervøs, jeg falder først i søvn hen ad morgenstunden, og jeg går i en stadig frygt for at Ebba skal røbe noget, betro sig til en god veninde – –

Hvor er vejret ellers fint i dag. En rigtig dansk himmel. Det blæser sommerligt rent og friskt ude fra søen. Der er ingen støv i luften, måske en svag duft af korn og græs. Omtrent hver have har en hvid flagstang, der kommer et pust, og vimplerne flyver op, røde og hvide, de slår et slag ud i den blå luft og synes at flagre bort – lystige og lette som Ebbas latter. Haverne ligger imidlertid med deres bede og grønne hegn som små frodige reder; jeg hører børn lege og le. Jeg ser ud i den blånende himmel, jeg ser ned i havernes grønne mylder, jeg ånder i blæsten fra de gule kornmarker. Jeg skal snart herfra, bort til en stinkende forbryderby; men hvad gør det når jeg tager den danske sommer, Pip, med mig.

59

Den ene idiot møder den anden idiot og fortæller sine små iagttagelser, og den anden idiot danner sig sin private personlige mening efter den første idiots iagttagelser. Og den anden idiot går til en tredje idiot som igen får sin private personlige mening – således opstår et menneskes rygte.

Pips rygte er kun dårligt. Men hvad pokker gør det. Nu skal vi jo herfra, og det må, det skal gå godt med vor "plan". Jeg aner ellers ikke hvad jeg skal gøre. Hvorledes slippe fra dette hængedynd? Hvorledes holde modet oppe uden dig? Jeg tænker tilbage på de frygtelige år jeg har gennemgået; jeg vover ikke at genfremkalde de lidelser i min bevidsthed. Mit tidligere liv står i fortidens tusmørke og maner som et spøgelse. Men jeg vil være fornuftig. Nu eller aldrig.

Sommeren går. De sidste roser falmer i haven, og selv solsorten tier. Om tre uger løser jeg billet til min ny tilværelse.

60

En dag kom Ebba pludselig hjem; hun havde fået telegram om at stedmoren var syg. Laura lå til sengs, på servanten stod flasker og dåser, og i en krog hang det katteskind som hun brugte til at spænde over lænderne. Ebba var glad da hun slap ud af den kvalmende møddingestank. Alligevel havde hun været nær ved at fortælle tanten det hele! betroede hun mig. Laura var så sød i dag og ville nok hjælpe dem. Jeg måtte true hende alvorligt. – –

Ebba tog igen tilbage til forpagterens. Min nervøsitet steg for hver dag der gik og bragte afgørelsen nærmere. Jeg besøgte daglig fru Krogh for at forvisse mig om at hun intet anede – og så går jeg gudhjælpemig hen og tilstår alt, sådan i et svagt øjeblik og uden at have betænkt mig!

Laura faldt ikke bagover af forfærdelse, hun blev knap overrasket. Jeg mærkede straks at hun egentlig ikke havde noget imod det, hun ville jo selv blive interessant ved denne affære, og så var det jo så romantisk, en ren bortførelse.

Laura nød romanen, slog hænderne sammen, hun frygtede det ansvar der kunne hvile på hende. Min veltalenhed fik hende endelig overbevist: For det første havde hun intet ansvar, da hun kun havde fået noget at vide ved at love tavshed. For det andet var det absolut fornuftigt. Ja den eneste udvej; fruen kendte jo Ebbas erotiske natur … Ja, Laura skulle tie som en grav. Som hun sagde: Hun kunne ikke godt andet, for fik hendes mand blot det mindste nys om sagen og at hun havde

vidst noget om det. Ville han få bersærkergang og give hende hele skylden!

Først nu jeg kommer hjem, opdager jeg min kæmpestore dumhed – at betro en hemmelighed til fru Laura, der ikke ville være i stand til at holde tæt, hvis hun havde bedraget sin mand i hans egen seng! Og en hemmelighed hvoraf hele mit liv og min lykke afhænger! Å jeg er gal, rygende bindegal!

61

Jeg bliver formelig ædt op af nervøsitet, rædsel, savn, onde drømme. Hver dag gør jeg visit hos fru Krogh for at få frisk sikkerhed om hendes troskab; men vi taler om helt andre ting. Om litteraturen, naturen, poesien, det evige liv, Fanden og hans oldemor. Fru Laura snakker i skæve spring, hendes tale minder om hendes breve, den er uden nogensomhelst tegnsætning og sammenhæng.

Men i dag ved frokosten sagde hun: "Ja nu bliver De selvfølgelig meget vred, hr. Bjerre, men jeg må hellere sige Dem det stræks. Jeg kæn ikke bære det store ænsvar. Havde De bære ikke fortælt mig det, så vær det jo gået uden æt jeg hævde vidst noget." I samme nu var jeg klar over hvad der skulle gøres – tage hende ved næsen. Jeg svarede at jeg de sidste dage havde tænkt meget og alvorligt over det, og jeg syntes selv at vanskelighederne var alt for store. Jeg havde gennemlæst alle Ebbas breve, hun var jo et rent barn. Hun kunne heller ikke sproget. Og det vigtigste, jeg havde ingen penge og ingen stilling. Fruen var derfor på en måde kommet mig i forkøbet. Jeg udbredte mig begejstret over, hvordan jeg om et par år kom hjem som en holden mand og forlovede mig med Ebba; jeg viste også stor omsorg for, hvad hun skulle bestille mens jeg var borte. Å hun skulle være hos hende, være lidt for hende, sagde Laura. Nå ja, så var jeg beroliget.

For at undgå hendes kontrol den dag jeg rejste, fortalte jeg, at jeg før jeg begav mig på min udenlandsfærd, ville tage op til Norge nogle dage og sunde mig efter den sidste bevægede tid.

Nu har jeg også skrevet vidtløftige instrukser til Ebba. Jeg sender samtidig et brev til en bekendt i Kristiania med et indlagt brev til Ebba og beder ham sætte frimærke på det og kaste det i en postkasse. På den måde kan forpagterens umuligt fatte mistanke om sammenhængen mellem min udenlandsrejse og Ebbas "syge" far!

Med alt dette bliver min stilling noget indviklet: Hjemme forbereder de min rejse; hos Kroghs ved de nok at jeg skal bort, men tror at jeg først skal et trip til Norge; hos forpagterens antager de at jeg allerede er i Norge. Mine to kammerater er med i komplottet; hos en af dem ligger en ordentlig bylt af Ebbas tøj, som jeg smuglede bort, sidst jeg var hos hende.

Jeg må daglig spille forskellige roller og aldrig fortale mig. At hviske er i kort tid blevet mig sådan en vane, at jeg sidder på mit værelse og hvisker med mine kammerater om de ligegyldigste ting.

Det er mig også en salt lidelse at være genstand for mine forældres omsorg og venlighed, jeg føler mig som en forræder imellem dem.

62

Den store dag var kommet. Afgørelsen.

Jeg havde ikke været ledig den sidste tid. Jeg havde afbestilt den pension der var skrevet til, og lagt beslag på to værelser for min "hustru" og mig selv i et af de store hoteller. Brevet fra Ebbas far havde jeg afsendt dagen i forvejen. Og jeg ventede nu på virkningen som på et skud. Jeg gik i en dødelig spænding, var snart bleg, snart rød – jeg havde vel noget af en aviatikers fornemmelse før han starter. Om et øjeblik fløj jeg måske i den blå himmel, om et øjeblik styrtede jeg måske ned og knustes. Af og til kunne jeg ikke holde det ud længere, da faldt det hele af mig, og jeg gik ganske ligegyldig om.

Min mor pakkede min kuffert omhyggeligt, lagde i den et par af de små overraskelser man bliver så glad over at finde når man er borte; hun smilte sørgmodigt idet hun stak et nyt slips i min ene støvle og nogle handsker i den anden. Jeg mærkede det alt sammen, og mine lidelser steg en grad derved.

Endelig kom min ven Jens. Jeg følte mig svag i benene og spurgte stakåndet: "Nå?" Jo, Ebba var selvfølgelig med toget, han stillede der med lukket bil og kørte hende de fire skridt til Hovedbanen. Ingen havde set hende, og nu sad hun vel i Korsør. Bare rolig.

"Ja lad os tale om noget andet," sagde jeg.

Kort efter gik vi ned for at spise. Jeg så på mit ur – fire timer endnu.

Under middagen søgte enhver at skjule sin bedrøvelse og lagde derfor ikke mærke til de andre. Men jeg troede mig dog

stadig bevogtet, hørte stikpiller hele tiden, som da den gamle talte om at slagte fedekalven, når den fortabte søn kom hjem. Min vens store, klare øjne hvilede betryggende på mig; dette rolige blik indgød mig lidt fred; en gang smilte han, og da ville jeg så gerne have grædt, men det gik jo ikke an, jeg drak en slurk vin og lo af noget den gamle prøvede på at oplive os med. Maden sad mig i halsen.

Drengen kom efter kufferten, og jeg gik selv op efter min frakke. Men der ventede mig en overraskelse – mit værelse allerede halvt forladt og øde! Væggene, loftet, alle de kære ting jeg var vokset sammen med – jeg skulle aldrig se dem mere. Det var værre end at tage afsked med et menneske, det var at sige farvel til en del af sig selv. Jeg ville jo ikke blive, lykken ventede på mig, men i det sekund jeg stod i det lille forstyrrede værelse følte jeg mig som ansigt til ansigt med døden og det ukendte. Jeg skyndte mig ned.

Da jeg på den lille landstation tog afsked med Jens var jeg for udslidt til at holde mine tårer tilbage. Jeg så ikke på ham men rodede med min hånd ud i luften inden jeg fandt hans.

Jeg sad og var bange for at blive stoppet i Korsør. Hvem ved: nu havde maske forpagteren telefoneret til Kroghs, de var gået hen til os – opstandelse! Telegram til politiet i Korsør med vort signalement osv.

Da jeg stod ud af toget var Pip der ikke, jeg ledte, ikke spor at Pip. Og pludselig stod hun der smilende: "Goddag Villum!" Vi kom over i damperen og fik vore køjer. Folk skelede til os, vi lo og var nygifte.

Om natten sad vi på dækket og kyssedes og hviskede, mens skibet skar sydende gennem det sorte vand. Jeg befalede snart

Ebba ned at sove, vi skulle køre hele den næste dag og hun måtte se at samle kræfter. Jeg lagde mig også selv men kunne ikke falde i søvn; jeg stod op igen og gik ind i spisesalen. Der var tomt og halvmørkt, på en af sofaerne snorkede kahytsjomfruen. Jeg fandt endelig i en krog et blækhus og en dårlig pen; men der var ikke noget papir. Jeg rev et par hvide blade ud af et reklamehæfte og dyppede pennen – rejste mig og gik op og ned ad gulvet. Det var et brev til mine forældre.

63

Vi blev ikke standset ved banegården, da vi endelig endelig steg ud – nu var der ingen fare mere.

Og vi kørte ind i en ny by, i en ny tilværelse. Da vi ringede på hotelporten, kom en søvnig men elskværdig portier. Vi gik ovenpå – der var de to værelser, herren havde bestilt. Det var udmærket; jeg bad om han ville hente en flaske vin. Da portieren var ude, ytrede Ebba at hun syntes vi kunne nøjes med ét værelse. Hun viste sig svært sparsommelig. Jeg blev glad, og da manden kom med flasken, sagde jeg at min kone var lidt ængstelig for at sove alene.

Vi drak brudeskål.

Ebba var endnu lidt blufærdig; hun rev tøjet af sig i et øjeblik og gemte sig under dynen. Kun hendes røde kinder og den lille næse stak frem, jeg kunne ikke se hendes mund, men de små rynker ved øjnene tydede på at hun smilte, og jeg måtte hen at kysse hende.

Først nu da vi slyngede vore ben sammen i det første fulde favntag, følte vi at intet i verden kunne skille os mere.

64

Skal jeg skrive nogle ord om dig endnu? Ikke en afslutning – for den kan kun døden sætte. Men blot et par ord om vor kærlighed.

Ja vor elskov er forbi! Vi kørte fra den hin nat med ekspressen og finder den aldrig mere. Den svandt som vor barndom. Og nu synes vi det er helt underligt, at det er os som har gennemlevet alle de ekstaser. Stormen har lagt sig. Vanskelighederne er klaret, og det er vel dem som til dels betinger elskoven. Vi strejfer hinandens hænder og gyser ikke mere. Og de gys, de herlige rislinger – ydre tegn på vor sjælelige spænding – vil aldrig mere opstå mellem os.

Nu jeg ejer dig, holder jeg da mindre af dig, end da du gik mig så fjern på de øde markveje? Den gang da min sjæl og mit legeme var en eneste smertelig higen efter dig. Og da jeg ikke *kunne* få dig!

Er en frugt mere værd når den hænger højt på træet, end når man har den mellem tænderne? Eller med andre ord: Er elskov større end kærlighed? Nærgående og ørkesløse spørgsmål.

Se hvor roligt du sover efter dit varme bad, tilfreds og tryg som et barn. Ja jeg er dig jo i forældres sted. Jeg pudser dine negle – som du før skjulte for mig, fordi du syntes de var så grimme – og jeg pudser på dine ideer; jeg klapper din kind og jeg klapper din sjæl.

De små krøller ved ørene lod sig nok rede ud alligevel, nu er det jo ingen nytte til at sætte dem op om aftenen. Men er du

mindre sød for det? Jeg har jo opdaget din ualmindelige brystkasse, hvor du gemmer din store livsglæde.

Å jeg er blevet så ung i dit selskab, jeg står stille ved alle vinduer og morer mig over den mindste ting som en bondedreng. Jeg tænker på dit væsens uudtømmelige friskhed, dit ansigt, der er så blottet for kultur at man kan glæde sig ved det som over et landskab og aldrig blive træt – hvad gav jeg dig i bytte? Og når du engang får børn, da bliver du jo så morsom og rørende som en hund med sine hvalpe. Den troldsorte solsort vil ikke bevæge mit hjerte som den gang. Og vi gyser ikke længere – men er du mig mindre dyrebar?

Om "Elskov"

Forfatter: Ditleff von Zeppelin (1887-1916).
Org.udgave: *Elskov.* Gyldendalske Boghandel – Nordisk Forlag, København og Kristiania 1912. Denne udgave er baseret på: Førsteudgaven.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter maleri af Harald Slott-Møller (1864-1937): *Foråret* (1896).

ISBN 978-87-7628-142-7
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-356-9 (Ølstykke 2014).

© 2025 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk